

บทที่ 4

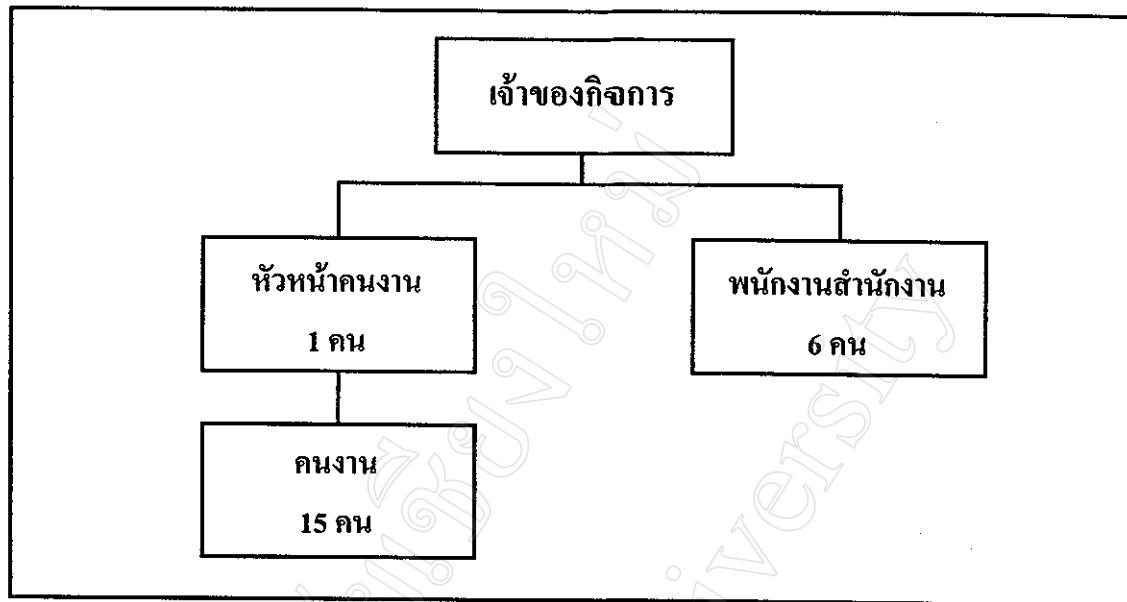
ผลการศึกษา

ในการศึกษาร่อง การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์เพื่อการบริหาร กรณีศึกษา ร้านไกรสรค้าไม้ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) แนวคิดการสร้างต้นแบบ (Prototyping) และแนวคิดผู้ใช้พัฒนาขึ้นเอง (End-User Development) เป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาโปรแกรม โดยมีผลการศึกษาตามรายละเอียด ดังนี้

1. การสำรวจเบื้องต้น (Preliminary Investigation)

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

ร้านไกรสรค้าไม้ ค้าเนินธุรกิจมาเป็นเวลา 22 ปี โดยเริ่มกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2522 กิจการเป็นร้านจำหน่ายไม้ท่อน 2 ชนิด คือ ไม้สัก และไม้ยูคาลิปตัส ที่มีขนาดและความยาวต่างกัน การขายสินค้าของกิจการมีทั้งการขายปลีกและขายส่ง ปัจจุบันมีที่ตั้งอยู่ที่ 1077 ม. 12 ถ.บางนา-ตราด แขวง บางนา เขต บางนา กรุงเทพมหานคร สินค้าที่จัดจำหน่ายมีอยู่ทั้งสิ้น 40 รายการ นอกจากการจำหน่ายไม้ท่อนแล้ว กิจการยังมีบริการรับตوكเสาน้ำเงินในลักษณะที่ใช้คนตอก คือ แบบ 3 เกลอ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของกิจการเป็นลูกค้าที่ซื้อสินค้าไปใช้เอง และกลุ่มของผู้รับเหมาทำสร้าง โดยมีสัดส่วนการขายประมาณ 60:40 ปัจจุบันกิจการมีคนงานทำหน้าที่ขับสินค้า 16 คนซึ่งมีการจ่ายค่าจ้างให้คนงานตามจำนวนสินค้าที่ขนได้ (Piecework) และพนักงานสำนักงาน 6 คน ทำหน้าที่ตรวจสอบสินค้าและจัดการกับเอกสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยโครงสร้างขององค์การดังภาพที่ 6 ประกอบด้วย

ภาพที่ 6 แสดงโครงสร้างขององค์การ

จากแผนผังโครงสร้างขององค์การ พนักงานทุกคนจะได้รับมอบหมายงานหน้าที่และความรับผิดชอบภายใต้ขอบเขตการปฏิบูรณ์ดิจิทัล และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงกับเจ้าของกิจการ เพียงคนเดียว หัวหน้าคณงานทำหน้าที่ควบคุมและจัดเบ่งงานให้แก่คณงานทุกคนซึ่งหัวหน้าคณงาน จะเปรียบเสมือนคณงานคนหนึ่งด้วย ในกรณีที่กิจกรรมรับสินค้าเข้าจากการซื้อหรือรับคืนสินค้าจากลูกค้า คณงานจะทำหน้าที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกและจัดเรียงสินค้าหน้าร้านให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและสวยงาม และในกรณีที่กิจกรรมขายสินค้า คณงานจะทำหน้าที่ขนสินค้าขึ้นรถบรรทุก และนำไปส่งให้ลูกค้า พนักงานสำนักงานทำหน้าตรวจสอบรับสินค้าเข้า ลงบันทึกรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานสินค้าคงคลัง และจัดการเอกสารต่างๆ

การจัดการและการตัดสินใจ

เนื่องจากกิจกรรมมีขนาดเล็ก มีโครงสร้างขององค์การเป็นแบบที่เรียบง่าย สายการบังคับบัญชาจึงขึ้นตรงกับเจ้าของกิจการคนเดียว พนักงานในแต่ละหน้าที่งานจะตัดสินใจภายในขอบเขตการทำงานของตนเอง ส่วนเรื่องใดที่ไม่สามารถตัดสินใจได้จะให้เจ้าของกิจการเป็นผู้ทำการตัดสินใจ เจ้าของกิจการจึงต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำงานในแต่ละหน้าที่งานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นการจัดการและการตัดสินใจส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องของงานประจำวันทั่วไป เช่น การตัดสินใจสั่งซื้อสินค้า การรับงานขนาดใหญ่ และการเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า รวมถึงการให้คำแนะนำลูกค้าเกี่ยวกับการใช้งานสินค้าแต่ละชนิดและแต่ละขนาด เป็นต้น เกณฑ์การตัดสินใจส่วนใหญ่เจ้าของกิจ

การจะใช้ความรู้สึกที่เกิดจากประสบการณ์ในอดีตมากกว่าที่จะใช้ข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริงมาช่วยในการตัดสินใจ เช่น การกำหนดนโยบายปริมาณสินค้าคงคลังที่สูงเกินกว่าความเป็นจริงทำให้เงินทุนส่วนหนึ่งสะสมอยู่ในสินค้าคงคลัง และทำให้สินค้ารายออกไม่ทัน เป็นต้น ดังนั้นการนำเอาระบบสารสนเทศมาใช้จะทำให้การจัดการและตัดสินใจในแต่ละหน้าที่งานมีความเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การวิเคราะห์ระบบงาน

การวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบันจะใช้วิธีการวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานของระบบงานในรูปแบบของแผนผังการเคลื่อนที่ของข้อมูล (Data Flow Diagram: DFD) พร้อมการอธิบายการทำงานแต่ละขั้นตอน ผลจากการวิเคราะห์ระบบการทำงานในปัจจุบันและความต้องการของระบบใหม่มีรายละเอียดดังนี้

ระบบการทำงานในปัจจุบันมีการปฏิบัติงานโดยการใช้คนทำทั้งหมด และทำงานตามความเชี่ยวชาญที่ทำกันมา ก่อให้เกิดปัญหา ความไม่สะทวง และเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน เช่น การตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือ จะต้องทำการตรวจสอบทุกรายรับที่ต้องการทราบจำนวนสินค้าคงเหลือ และเมื่อทราบจำนวนสินค้าคงเหลือแล้วขึ้นต้องตรวจสอบเอกสารเพื่อหาราคาสินค้าต่อหน่วยด้วย ซึ่งทำให้เสียเวลาในการทำงานมาก นอกจากนี้ยังทำให้เกิดข้อผิดพลาดจากการที่เอกสารบางอย่างสูญหาย เนื่องจากการจัดเก็บเอกสารที่ไม่เป็นระบบ

กระบวนการและขั้นตอนการทำงาน

ในระบบงานของร้าน ไกรสรค้าไม่มีหน้าที่งานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

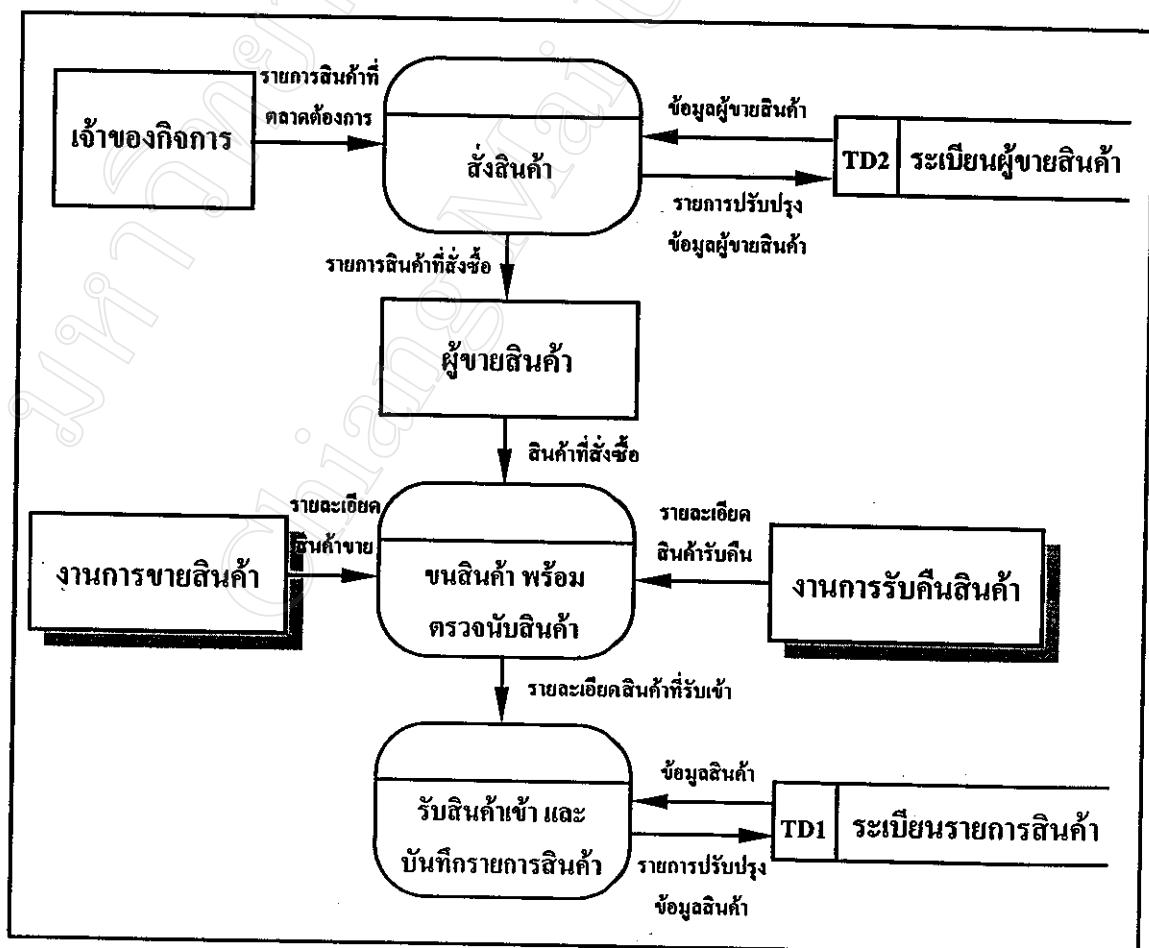
- ◆ งานการซื้อและงานการจัดการสินค้าคงคลัง
- ◆ งานการขายและงานระเบียนลูกค้า
- ◆ งานการรับคืนสินค้า

กระบวนการทำงานจะเริ่มต้นจากการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ขายสินค้าพร้อมจัดทำระเบียนผู้ขายสินค้า เมื่อได้รับสินค้าแล้วจะทำการขนสินค้าลงจากรถบรรทุกเพื่อจัดเรียง พร้อมตรวจสอบและแยกสินค้า จากนั้นจะจัดทำเอกสารการรับสินค้าให้ผู้ขายสินค้า เมื่อลูกค้าซื้อสินค้าหรือเกิดรายการขายสินค้าจะมีการจัดทำระเบียนลูกค้า ลงบันทึกรายการขายสินค้า บนสินค้าที่รถบรรทุกเพื่อนำส่งแก่ลูกค้า ส่วนการรับคืนสินค้าจะเกิดขึ้นเมื่อลูกค้าต้องการเปลี่ยนสินค้า กิจกรรมทำการตรวจสอบ

เอกสารการจ่ายสินค้าออกเพื่อเช็คเงื่อนไขการรับสินค้าคืน ในแต่ละหน้าที่งานมีขั้นตอนการทำงานโดยละเอียดดังนี้

งานการซื้อและงานการจัดการสินค้าคงคลัง

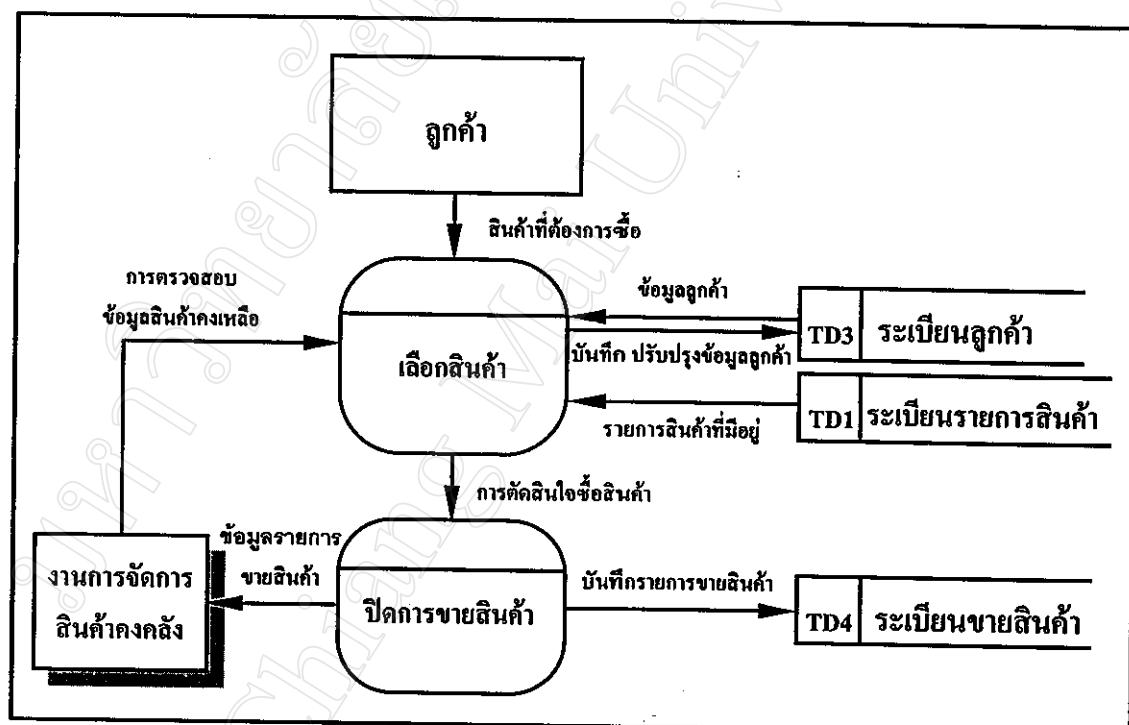
งานการซื้อและงานการจัดการสินค้าคงคลังมีขั้นตอนของกระบวนการทำงานตามภาพที่ 7 เริ่มต้นที่เจ้าของกิจกรรมทำการตรวจสอบเช็คสินค้าแต่ละรายการ ถ้าหากมีปริมาณลดลงจนคาดว่าจะไม่พอดำเนินการสั่งสินค้ากับผู้ขายสินค้า โดยพิจารณาจากชนิดของสินค้า คุณภาพ ความรวดเร็วในการจัดส่ง และต้นทุนของสินค้า โดยการติดต่อทางโทรศัพท์ เมื่อกิจการได้รับสินค้าจากผู้ขายสินค้าแล้วจะให้คนงานขนสินค้าลงจากรถบรรทุกเพื่อทำการจัดเรียง ขณะเดียวกันพนักงานสำนักงานจะทำการตรวจสอบสินค้าเพื่อแยกประเภทและขนาดของสินค้า เมื่อขนสินค้าลงจากรถบรรทุกเสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำการออกแบบในเครื่องพิมพ์กับบัญชีเงินค่าสินค้าให้กับผู้ขายสินค้า โดยในการซื้อสินค้าจะมีการจ่ายเงินค่าสินค้าเป็นเงินสด

ภาพที่ 7 แสดงกระบวนการทำงานในหน้าที่งานการซื้อและการจัดการสินค้าคงคลัง

งานการขายและงานระเบียนลูกค้า

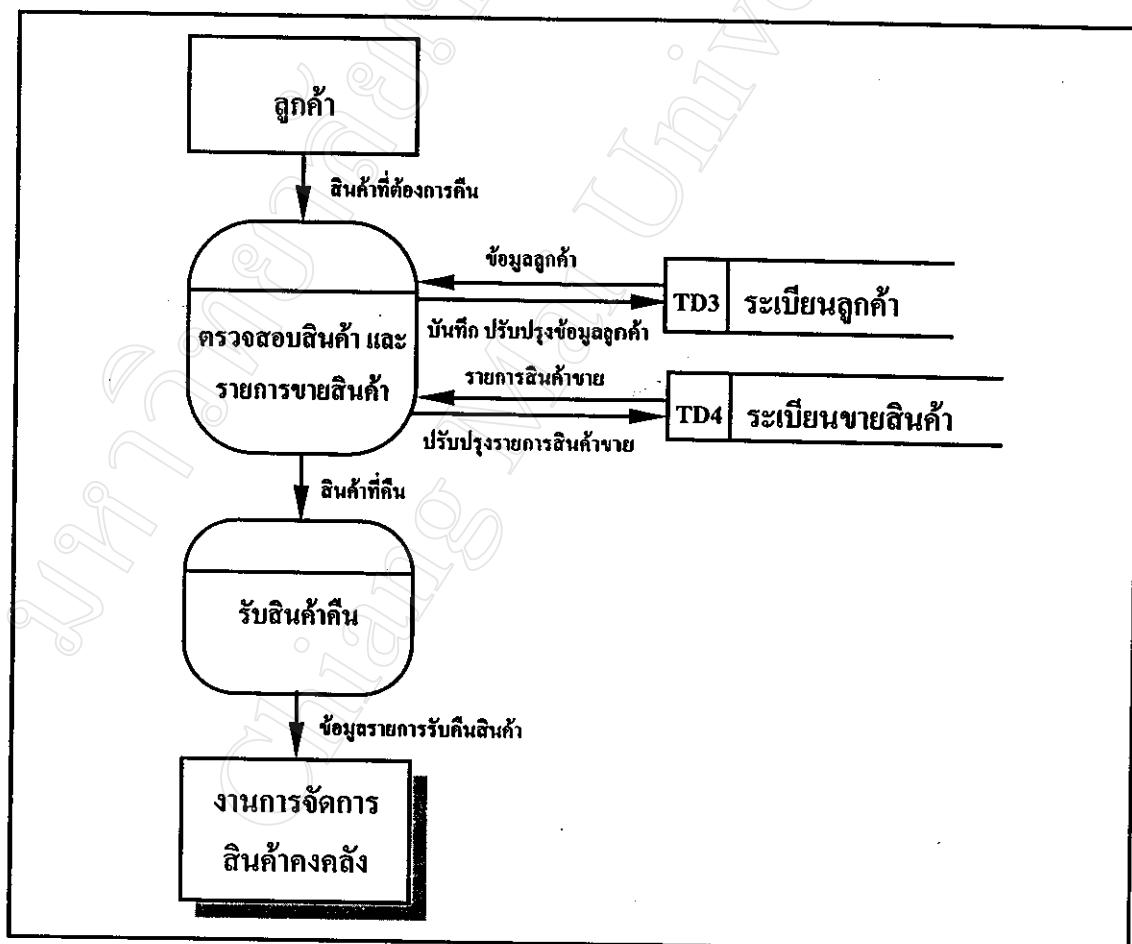
งานการขายของกิจการมีทั้งการขายส่งและขายปลีก โดยการรับชำระเงินจากการขายสินค้า ประเมินทั้งการขายเงินสดและการขายเชื่อ รายละเอียดงานการขายและงานระเบียนลูกค้ามีขั้นตอนของกระบวนการทำงานตามภาพที่ 8 เริ่มที่ลูกค้าเข้ามาติดต่อซื้อสินค้า พนักงานสำนักงานหรือเจ้าของกิจการจะทำการต้อนรับลูกค้า สอบถามถึงสินค้าที่ลูกค้าต้องการ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับลักษณะการใช้งานสินค้าที่ลูกค้าสนใจ พร้อมกระตุนให้มีการปิดการขายสินค้า จากนั้นจะให้คนงานขนสินค้าเข็นรถบรรทุก แล้วพนักงานสำนักงานจะทำการตรวจสอบสินค้าที่จ่ายออก แล้วจึงออกใบเสร็จและรับเงินค่าสินค้าจากลูกค้า พร้อมขอข้อมูลของลูกค้าเพื่อทำการบันทึก/ปรับปรุงข้อมูลลูกค้า และทำการตัดสินใจที่ขายออกจากสินค้าคงคลังท่อไป

ภาพที่ 8 แสดงกระบวนการทำงานในหน้าที่งานการขายสินค้า

งานการรับคืนสินค้า

งานการรับคืนสินค้ามีขั้นตอนของกระบวนการทำงานตามภาพที่ 9 เริ่มที่ลูกค้าเข้ามาติดต่อเพื่อขอคืนสินค้า พนักงานสำนักงานหรือเจ้าของกิจการจะทำการต้อนรับลูกค้า และสอบถามตามสาเหตุ การคืนสินค้า พร้อมตรวจสอบเอกสารการจ่ายสินค้าออก ถ้าสาเหตุการคืนสินค้ามาจากกรณีที่คุณภาพของสินค้าไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า กิจการจะทำการเปลี่ยนสินค้าให้ แต่หากไม่ใช่กรณีดังกล่าว กิจการจะรับคืนให้แต่จะหักค่าธรรมเนียมการคืนสินค้าจากลูกค้าด้วย จากนั้นคนงานจะขนสินค้าลงจากรถบรรทุก ขณะเดียวกันพนักงานสำนักงานจะทำการตรวจสอบสินค้าที่รับคืนเพื่อเพิ่มรายการและปริมาณสินค้าในสินค้าคงคลัง แล้วจึงออกเอกสารจ่ายสินค้าออกให้ใหม่ พร้อมกับคืนเงินค่าสินค้าให้กับลูกค้า

ภาพที่ 9 แสดงกระบวนการทำงานในหน้าที่งานการรับคืนสินค้า

ผลการศึกษาและปัญหาที่พบจากการทำงานปัจจุบัน

จากการศึกษาระบวนการและขั้นตอนการทำงานของระบบปัจจุบันพบว่า ระบบงานในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ระบบงาน ได้แก่ ระบบงานการซื้อสินค้าและการจัดการสินค้าคงคลัง ระบบงานขายสินค้าและงานระเบียนลูกค้า ระบบงานรับคืนสินค้า ขั้นตอนการทำงานของแต่ละระบบงานเป็นไปในลักษณะของการปฏิบัติตามความเคยชินที่เคยปฏิบัติกันมา โดยขาดการวิเคราะห์และวางแผนขั้นตอนกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ สำหรับปัญหาที่พบจากการศึกษาระบบในปัจจุบันสามารถสรุปได้ดังนี้

- ระบบการทำงานในปัจจุบันมีความซ้ำซ้อน เช่น เมื่อรับสินค้าเข้าจะมีการนับและบันทึกรายการสินค้าที่รับเข้า และเมื่อมีการขายสินค้าจะจ่ายสินค้าออก แต่ไม่ได้ตัดสินค้าออกจากรายการสินค้าที่รับเข้า ซึ่งเมื่อต้องการทำรายงานระดับสินค้าคงเหลือไปตรวจนับสินค้าทุกครั้งที่ต้องการทำรายงานปริมาณสินค้าคงเหลือ
- การบันทึกข้อมูลเกิดความผิดพลาดจากการจัดทำเอกสารด้วยมือ เกิดการสูญหายในขั้นตอนการเก็บเอกสารซึ่งอยู่ในรูปของกระดาษ

2. การกำหนดความต้องการของระบบ (System Requirement)

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบกระบวนการทำงานในแต่ละหน้าที่งานของกิจการ ทำให้ได้ข้อสรุปทางด้านข้อมูลที่มีอยู่ และสารสนเทศที่ต้องการ ดังนี้

- ข้อมูลที่มีอยู่และสารสนเทศที่ต้องการสำหรับระบบงานการซื้อและการจัดการสินค้าคงคลัง

- ◆ รายละเอียดของผู้ขายสินค้า
- ◆ รายละเอียดรายการสินค้าที่จำหน่าย
- ◆ รายละเอียดการรับสินค้าเข้า
- ◆ รายละเอียดสินค้าที่มีอยู่

สารสนเทศที่ต้องการสำหรับหน้าที่งานการซื้อและการจัดการสินค้าคงคลัง

- ◆ ระเบียนรายละเอียดของผู้ขายสินค้า
- ◆ ระเบียนรายละเอียดรายการสินค้า
- ◆ ระเบียนรายละเอียดการรับสินค้าเข้า

- ◆ รายงานสินค้าที่มีอยู่ทั้งหมด
- ◆ รายงานสินค้าที่มีอยู่แยกตามรายการสินค้า
- ◆ รายงานสรุปยอดซื้อสินค้าตามช่วงเวลา

2. ข้อมูลที่มีอยู่และสารสนเทศที่ต้องการสำหรับงานการขายและประเมินลูกค้า

ข้อมูลที่มีอยู่ของหน้าที่งานการขายและงานประเมินลูกค้า

- ◆ รายละเอียดของลูกค้า

- ◆ รายละเอียดการซื้อสินค้าออก

สารสนเทศที่ต้องการสำหรับหน้าที่งานการขายและประเมินลูกค้า

- ◆ ประเมินรายละเอียดของลูกค้า

- ◆ ประเมินรายละเอียดการซื้อสินค้าออก

- ◆ รายงานสรุปยอดขายสินค้าตามช่วงเวลา

- ◆ รายงานกำไร (ขาดทุน) จากการขายสินค้าแยกตามเอกสารซื้อขายสินค้าออก

3. ข้อมูลที่มีอยู่และสารสนเทศที่ต้องการสำหรับงานการรับคืนสินค้า

ข้อมูลที่มีอยู่ของหน้าที่งานการรับคืนสินค้า

- ◆ รายละเอียดการรับคืนสินค้า

สารสนเทศที่ต้องการสำหรับหน้าที่งานการรับคืนสินค้า

- ◆ ประเมินรายละเอียดการรับคืนสินค้า

4. ข้อมูลที่มีอยู่และสารสนเทศที่ต้องการสำหรับงานการขนสินค้า

ข้อมูลที่มีอยู่ของหน้าที่งานการขนสินค้า

- ◆ รายละเอียดของคนงาน

สารสนเทศที่ต้องการสำหรับหน้าที่งานการขนสินค้า

- ◆ ประเมินรายละเอียดของคนงาน

- ◆ รายงานการเบิกเงินล่วงหน้าประจำวันของคนงานทั้งหมด

- ◆ รายงานค่าใช้จ่ายจากการขนสินค้าประจำวัน แยกตามรายชื่อคนงาน

หน้าที่งาน	ข้อมูลที่เกิดขึ้น	สารสนเทศที่ต้องการ
งานการซื้อและ งานการจัดการสิน ค้าคงคลัง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ รายละเอียดของผู้ขายสินค้า ◆ รายละเอียดราบริการสินค้าที่ จำหน่าย ◆ รายละเอียดการรับสินค้าเข้า ◆ รายละเอียดสินค้าที่มีอยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียนรายละเอียดของผู้ขายสินค้า ◆ ระเบียนรายละเอียดรายการสินค้า ◆ ระเบียนรายละเอียดการรับสินค้าเข้า ◆ รายงานสินค้าที่มีอยู่ทั้งหมด ◆ รายงานสินค้าที่มีอยู่แยกตามรายการสินค้า ◆ รายงานสรุปยอดคงสินค้าตามช่วงเวลา
งานการขายและ งานระเบียนลูกค้า	<ul style="list-style-type: none"> ◆ รายละเอียดของลูกค้า ◆ รายละเอียดการจ่ายสินค้าออก 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียนรายละเอียดของลูกค้า ◆ ระเบียนรายละเอียดการจ่ายสินค้าออก ◆ รายงานสรุปยอดขายสินค้าตามช่วงเวลา ◆ รายงานกำไร (ขาดทุน) จากการขายสินค้า แยกตามเอกสารจ่ายสินค้าออก
งานการรับคืน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ รายละเอียดการรับคืนสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียนรายละเอียดการรับคืนสินค้า
งานการขนสินค้า	<ul style="list-style-type: none"> ◆ รายละเอียดของคนงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ระเบียนรายละเอียดของคนงาน ◆ รายงานการเบิกเงินล่วงหน้าประจำวันของ คนงานทั้งหมด ◆ รายงานค่าจ้างจากการขนสินค้าประจำวัน แยกตามรายชื่อคนงาน

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงและสารสนเทศที่ต้องการในแต่ละหน้าที่งาน

การวิเคราะห์ระบบคอมพิวเตอร์

จากการศึกษาข้างต้นพบว่ากิจการต้องนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ คอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้นั้นสามารถแบ่งส่วนประกอบออกเป็น 2 ส่วน คือ

โดยระบบ

1. ระบบฮาร์ดแวร์ (Hardware) ประกอบด้วย

- ◆ เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแบบตั้งโต๊ะ (Desktop Personal Computer) หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) เป็นแบบเพนเทกอน 166 (Pentium 166) ความเร็ว 166 เมกะเฮิรตซ์ (Megahertz) หน่วยความจำสำรอง 64 เมกะไบต์ (Megabytes) ขนาดของฮาร์ดดิสก์ (Hard Disk) 5 กิกะไบต์ (Gigabytes)
- ◆ แป้นพิมพ์ (Keyboard) และเมาส์ (Mouse)
- ◆ จอภาพแสดงผล (Monitor) ขนาด 15 นิ้ว
- ◆ เครื่องพิมพ์แบบคีอท (Dot Matrix Printer)

2. ระบบซอฟต์แวร์ (Software) ประกอบด้วย

- ◆ ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ (Operating System Software) ไมโครซอฟต์วินโดว์ 98 (Microsoft Windows 98)
- ◆ ซอฟต์แวร์ประยุกต์ทางธุรกิจ (Business Application Software) ไมโครซอฟต์ออฟฟิศ 97 รุ่นมืออาชีพ (Microsoft Office 97 Professional Edition)

ผลสรุปการวิเคราะห์ระบบงาน

จากการวิเคราะห์ระบบงานปัจจุบัน ทำให้ทราบถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียดของแต่ละหน้าที่งาน ข้อมูลที่เกิดขึ้น การเคลื่อนที่ของข้อมูล และสารสนเทศที่แต่ละหน้าที่งานต้องการเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ระบบการทำงานในปัจจุบัน มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบระเบียน (Table Data: TD) ดังๆ ได้แก่

1. ระเบียนรายการสินค้า TD1
2. ระเบียนผู้ขายสินค้า TD2
3. ระเบียนลูกค้า TD3
4. ระเบียนการขายสินค้า TD4

ข้อมูลที่ทำการจัดเก็บในแต่ละระเบียนซึ่งเป็นการลงบันทึกตัวบัญชี ส่วนใหญ่เกิดข้อผิดพลาดในเรื่องของการบันทึกตัวเลขและค่าต่างๆ รวมทั้งไม่มีการประมวลผลให้อยู่ในรูปของสารสนเทศ พนักงานจะใช้ข้อมูลที่มีการเก็บบันทึกในลักษณะของการสืบค้นรายการของข้อมูลจากระเบียน ดังนั้นระบบปัจจุบันจึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการนำเสนอรายงานที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินงานในแต่ละหน้าที่งาน

ดังนั้น ในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงออกแบบระเบียนต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่างๆ ให้เป็นระเบียน และสามารถนำมาใช้ในการประมวลผลเพื่ออกรายงานสำหรับแต่ละหน้างาน โดยระเบียนต่างๆ ทั้งหมดมีดังต่อไปนี้

1. ระเบียนรายการสินค้า TD1
2. ระเบียนผู้ขายสินค้า TD2
3. ระเบียนลูกค้า TD3
4. ระเบียนการขายสินค้า TD4
5. ระเบียนคนงาน TD5
6. ระเบียนการเบิกเงินล่วงหน้า TD6
7. ระเบียนการซื้อสินค้า TD7
8. ระเบียนสินค้าที่มีอยู่ TD8
9. ระเบียนการรับคืนสินค้า TD9

3. การออกแบบระบบ (System Design)

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการทำงานเดิมของกิจการอย่างละเอียดจนทำให้ทราบถึงข้อตอนหรือกระบวนการทำงานและความต้องการของสารสนเทศในแต่ละหน้าที่งานแล้ว ยังทำให้สามารถออกแบบระบบสารสนเทศใหม่ที่ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน และมีการจัดการข้อมูลที่แม่นยำมากขึ้น การออกแบบระบบสารสนเทศใหม่นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและรวดเร็ว สามารถประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปของสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการสนับสนุนการทำงานในแต่ละหน้าที่งาน ซึ่งนำเสนอโดยการแสดงผลทั้งการแสดงผลบนจอภาพและการแสดงออกทางเครื่องพิมพ์

การพัฒนาโปรแกรมในครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดการพัฒนาแบบวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) แนวคิดผู้ใช้พัฒนาระบบที่เน้น (End-User Development Approach) และแนวคิดการสร้างต้นแบบ (Prototyping Approach) โดยมีการวิเคราะห์ระบบตามแบบวงจรการพัฒนาระบบ (SDLC) คือ การให้ผู้ใช้ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสารสนเทศที่ต้องการตามแบบผู้ใช้พัฒนาระบบที่เน้น (End-User Development) เพื่อพัฒนารูปแบบรายงานสารสนเทศในลักษณะต่างๆ ที่ต้องการ และการสร้างต้นแบบ (Prototyping) ในส่วนของรูปแบบของส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ (Graphic User Interface) ที่เข้าใจง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน ทำให้การพัฒนาโปรแกรมภายใต้แนวคิดดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบระบบใหม่มีรายละเอียดในส่วนต่างๆ ดังนี้

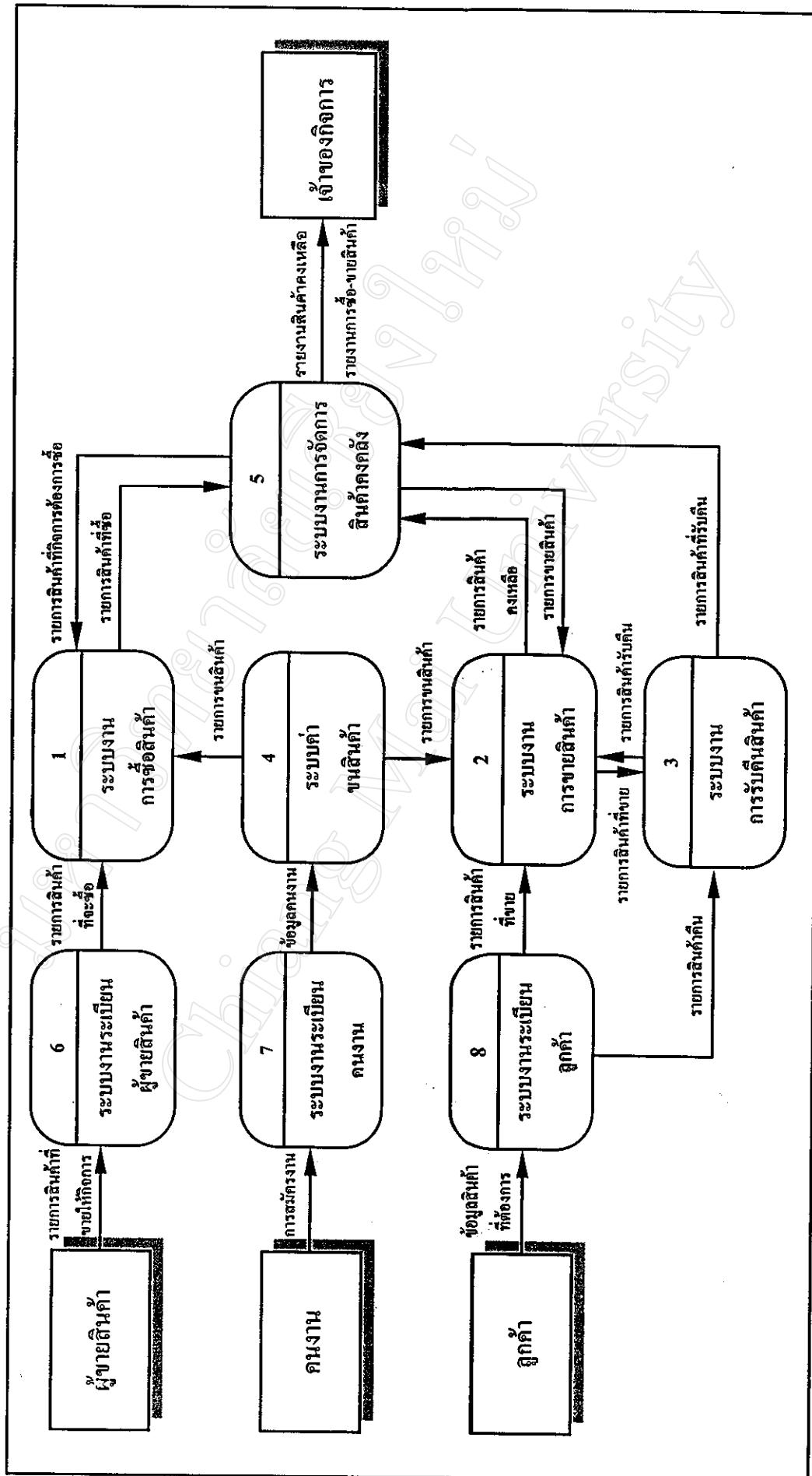
การออกแบบเชิงตรรกะ (Logical Design)

การออกแบบเชิงตรรกะจะเป็นการออกแบบระบบการทำงานในแต่ละหน้าที่งาน โดยใช้แผนผังการเคลื่อนที่ของข้อมูล (Data Flow Diagram: DFD) ในการอธิบายกระบวนการทำงานและการเคลื่อนที่ของข้อมูล โดยพิจารณาถึงการเกิดขึ้นและทิศทางการเคลื่อนที่ของข้อมูล ความต่อเนื่องในการทำงานในหน้าที่งานต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดสารสนเทศที่เกิดจาก การประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหน้าที่งานนั้น เพื่อให้สามารถนำเสนอรูปแบบของรายงานที่จะนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานและการตัดสินใจในแต่ละหน้าที่งาน โดยแบ่งออกเป็น 8 ระบบงานย่อย คือ

1. ระบบงานการซื้อสินค้า
2. ระบบงานการขายสินค้า
3. ระบบงานการรับคืนสินค้า
4. ระบบงานการขนสินค้า
5. ระบบงานการจัดการสินค้าคงคลัง
6. ระบบงานประเมินผู้ขายสินค้า
7. ระบบงานประเมินคนงาน
8. ระบบงานประเมินลูกค้า

การทำงานภายในแต่ละระบบงานก่อให้เกิดข้อมูลเชิงธุรกิจ ข้อมูลที่เกิดจากการทำงานของแต่ละระบบงานเหล่านี้ จะมีการเคลื่อนที่ไปมาระหว่างระบบงานต่างๆ ภายในองค์การ ดังนั้นสารสนเทศที่เกิดจากการประมวลผลของการทำงานในระบบงานหนึ่ง อาจจะเป็นข้อมูลนำเข้าของระบบงานอีกระบบที่นั่น ซึ่งนำไปประมวลผลให้อยู่ในรูปของสารสนเทศ เช่น ข้อมูลนำเข้าของระบบงานการซื้อสินค้า ซึ่งได้แก่ การติดต่อกับผู้ขายสินค้า อันนำไปสู่การสั่งซื้อสินค้า สารสนเทศที่เกิดจากการบันทึกการซื้อสินค้า คือยอดรวมการซื้อสินค้า จะเคลื่อนที่ไปรวมกับข้อมูลนำเข้าจากระบบงานอื่น เช่น ยอดรวมการขายสินค้า ยอดรวมการรับคืนสินค้า เพื่อนำเสนอต่อเจ้าของกิจการต่อไป

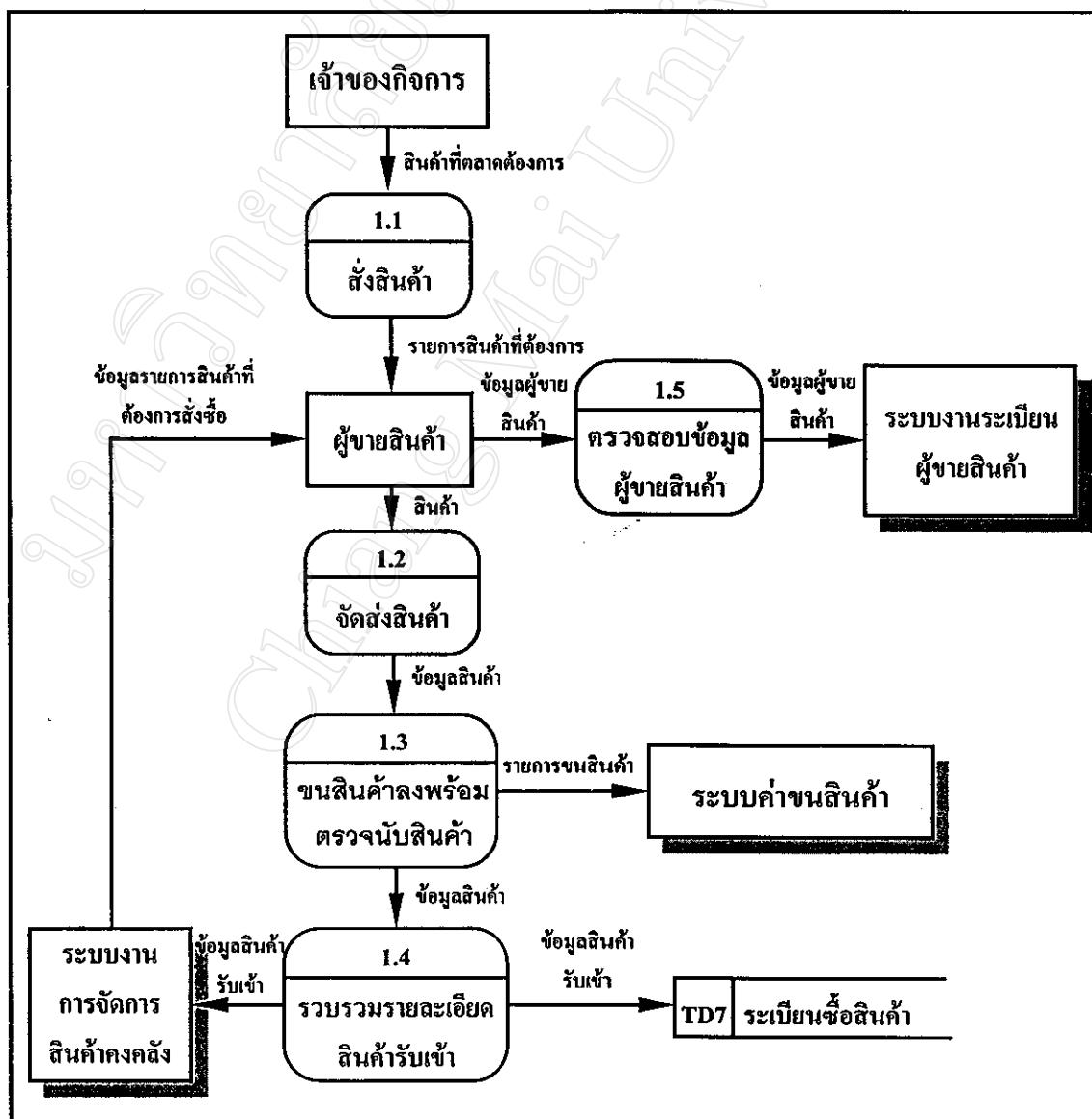
ความสัมพันธ์ของระบบงานต่างๆ ภายในกิจการและการเคลื่อนที่ของข้อมูลระหว่างแต่ละหน้าที่งานสามารถแสดงในรูปของแผนภาพการเคลื่อนที่ของข้อมูลระหว่างระบบงานต่างๆ ในกิจกรรมตามภาพที่ 10 ดังนี้

၁၀၂။ မြန်မာပြည် ပုဂ္ဂန်ဆေးရေးဝန်ကြီးခွဲ၏ အသိအမှတ်များ

1. ระบบงานการซื้อสินค้า

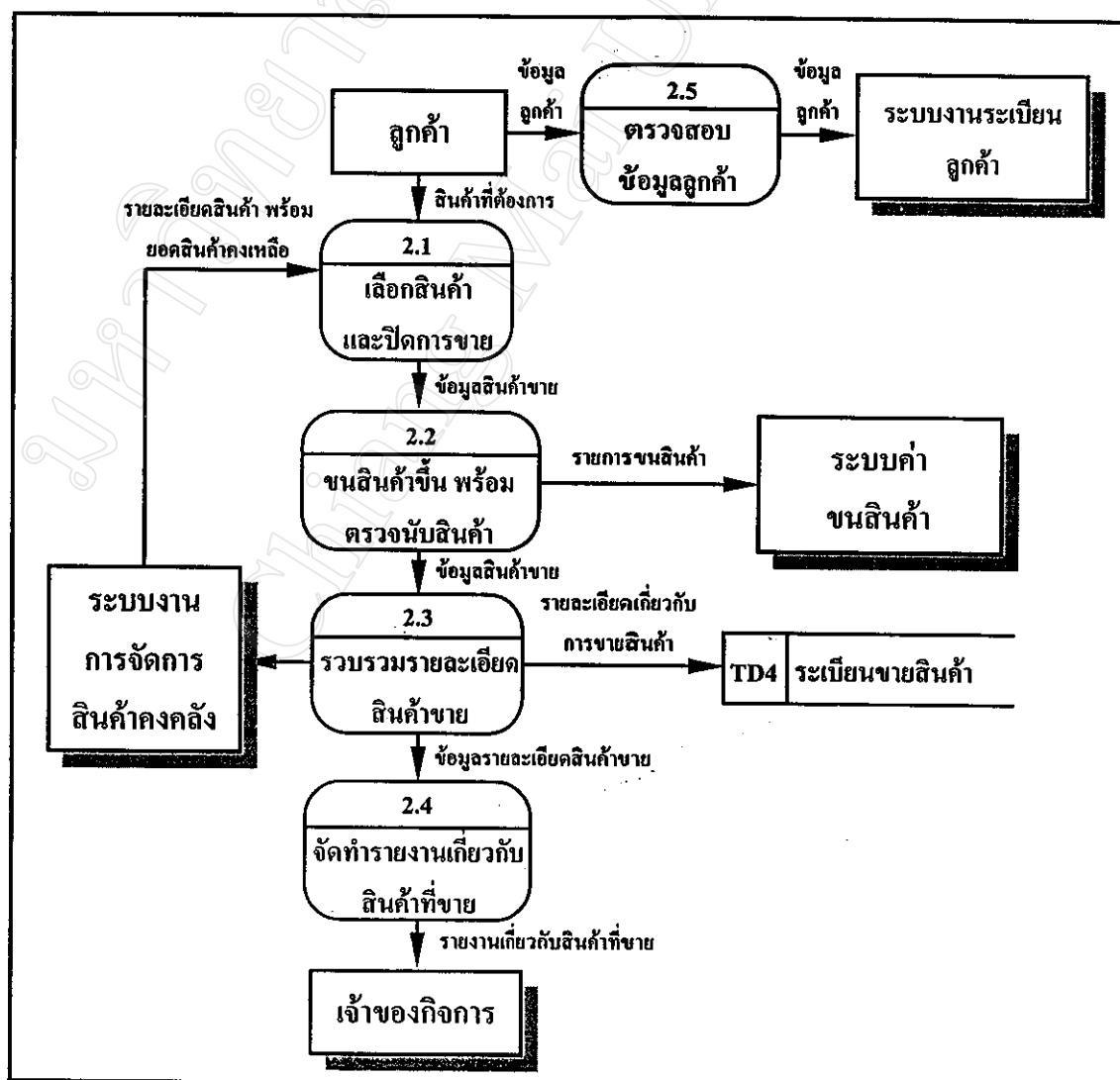
ในระบบของหน้าที่งานการซื้อสินค้าตามภาพที่ 11 จะเริ่มต้นจากการที่เจ้าของกิจการตรวจสอบสินค้าที่มีอยู่ โดยหากพบว่าสินค้าที่อยู่ในความต้องการของตลาดในช่วงใดมีปริมาณลดลงจนต้องทำการสั่งซื้อก็จะทำการสั่งซื้อตามกระบวนการที่ 1.1 เมื่อมีการสั่งสินค้าแล้วผู้ขายสินค้าส่งสินค้าให้กิจการตามกระบวนการที่ 1.2 เมื่อกิจการได้รับสินค้าจะทำการขนสินค้าลงจากรถบรรทุกพร้อมกับการตรวจสอบรายการสินค้าพร้อมจำนวนสินค้าตามกระบวนการที่ 1.3 จากนั้นจะทำการรวมรวมรายละเอียดสินค้ารับเข้าตามกระบวนการที่ 1.4 เพื่อส่งไปยังระบบงานการจัดการสินค้าคงคลัง ในขณะเดียวกันจะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผู้ขายสินค้าที่กระบวนการที่ 1.5 เพื่อส่งไปยังระบบงานระบบเบี้ยนผู้ขายสินค้า ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้ขายสินค้าก็จะทำการปรับปรุงข้อมูลในส่วนที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

ภาพที่ 11 แสดงกระบวนการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานการซื้อสินค้า

2. ระบบงานการขายสินค้า

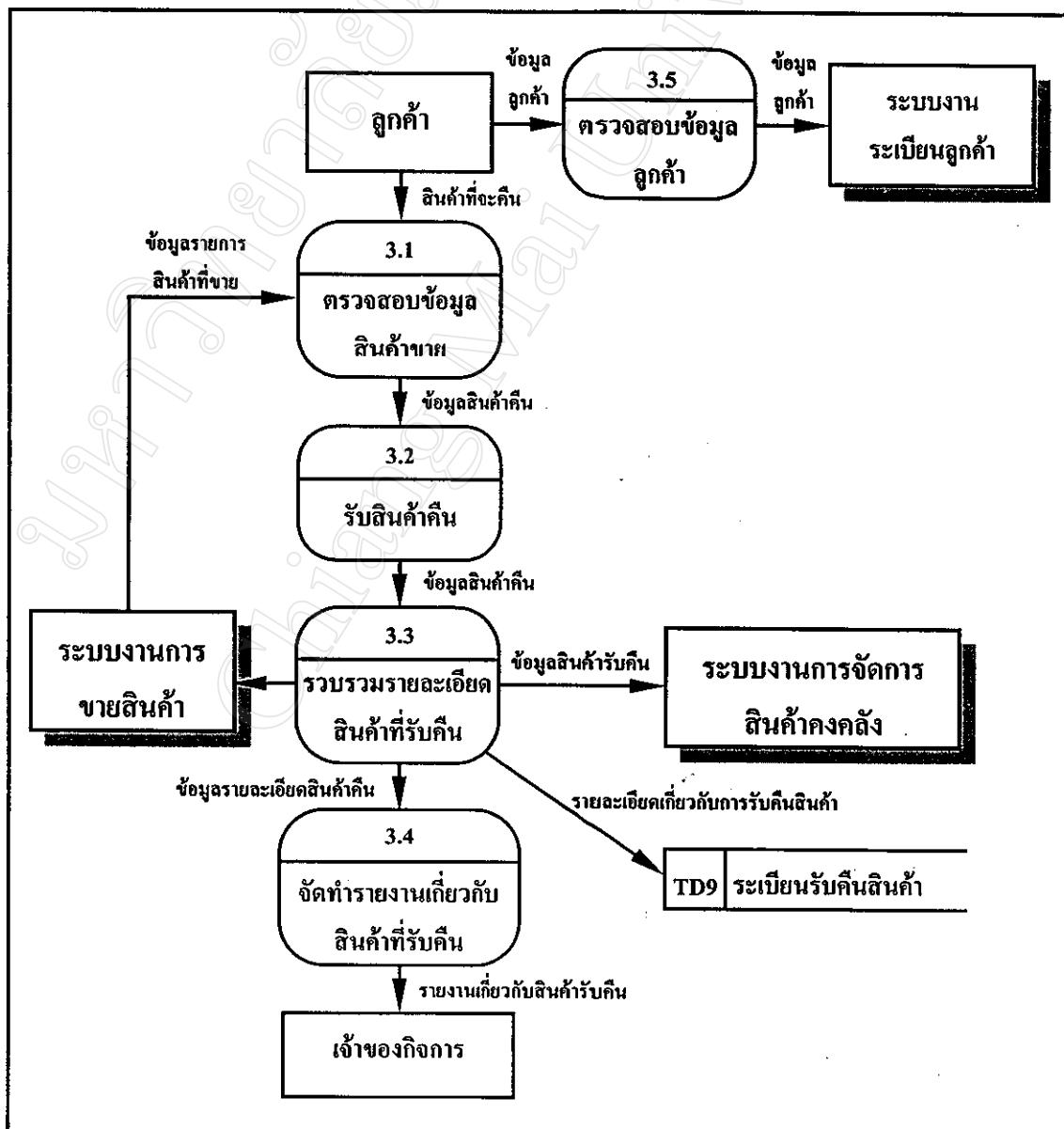
ในระบบของหน้าที่งานการขายสินค้าตามภาพที่ 12 มีสมมติฐานว่าการขายสินค้าจะขายเป็นการเงินสด โดยเริ่มต้นที่ลูกค้าเข้ามายื่นเอกสารสั่งซื้อสินค้า และสอบถามคุณสมบัติของสินค้าในกระบวนการที่ 2.1 โดยในกระบวนการนี้เจ้าของกิจการจะสอบถามลักษณะการใช้งานสินค้าที่ลูกค้าต้องการพร้อมให้ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม เช่น ข้อดีข้อเสียของสินค้าแต่ละประเภท แต่ละขนาด และพิจารณาสินค้าที่ตรงกับการใช้งานให้ลูกค้าพิจารณาพร้อมกระตุ้นให้มีการปิดการขาย จากนั้นจะทำการขนสินค้าขึ้นรถบรรทุกพร้อมตรวจสอบรายการสินค้าที่ขายส่งไปยังระบบงานการจัดการสินค้าคงคลังตามกระบวนการที่ 2.2 加上นี้จะนำข้อมูลรายละเอียดสินค้าที่ขายส่งไปยังระบบงานการจัดการสินค้าคงคลังตามกระบวนการที่ 2.3 และส่วนหนึ่งจะบันทึกลงในระบบการขายสินค้า TD4 พร้อมจัดทำเป็นรายงานในกระบวนการที่ 2.4 เสนอให้เจ้าของกิจการ ในขณะเดียวกันหลังจากปิดการขายแล้วจะทำการเก็บรวมรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับลูกค้าที่กระบวนการที่ 2.5 เพื่อส่งไปยังระบบงานระเบียนลูกค้า ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าก็จะทำการปรับปรุงข้อมูลในส่วนที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

ภาพที่ 12 แสดงกระบวนการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานการขายสินค้า

3. ระบบงานการรับคืนสินค้า

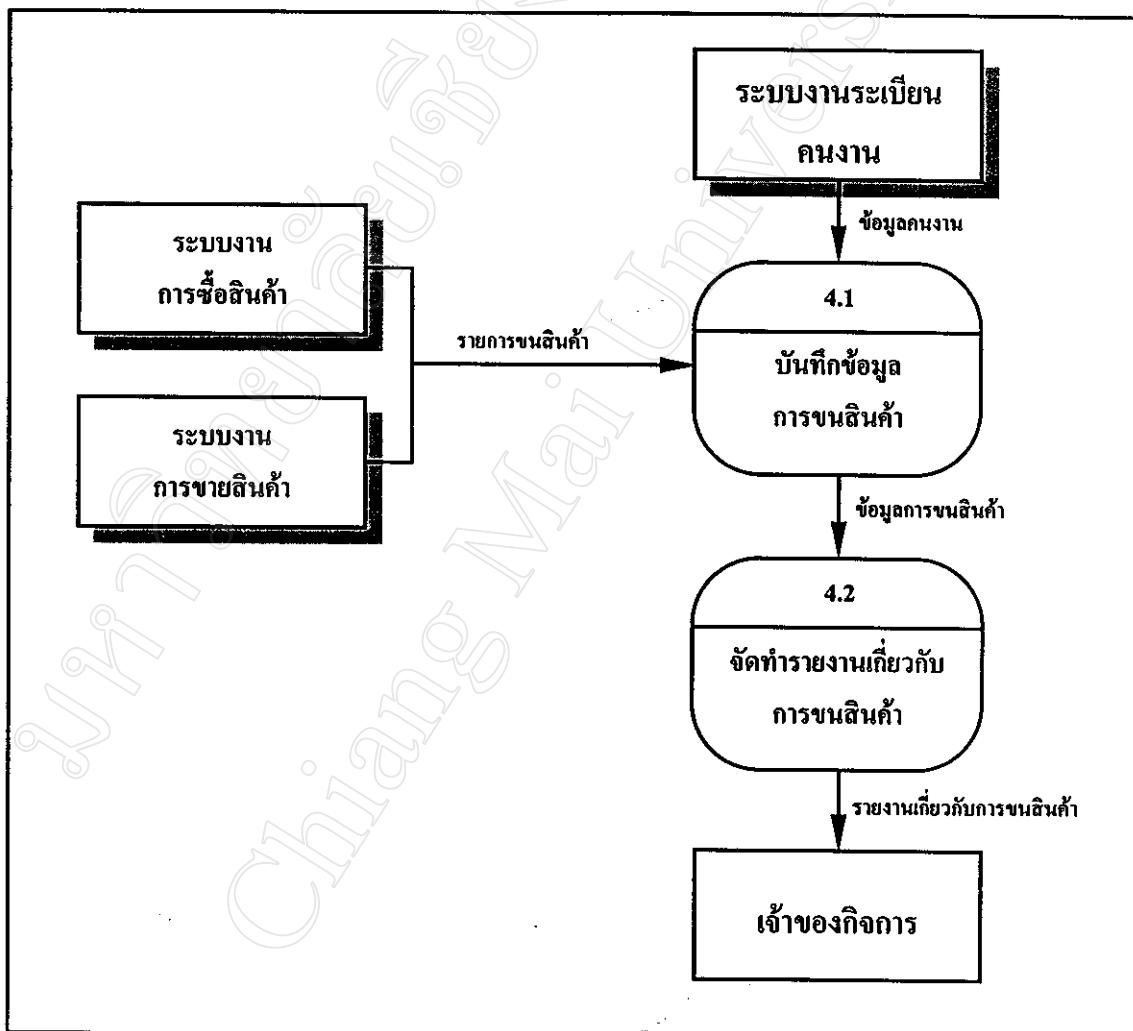
ในระบบของหน้าที่งานการรับคืนสินค้าตามภาพที่ 13 เริ่มต้นที่ลูกค้านำสินค้าเข้ามาเพื่อทำการคืน กิจการจะทำการตรวจสอบสินค้าก่อนว่าได้จ่ายสินค้ารายการดังกล่าวออกไปใช้หรือไม่ ตามกระบวนการที่ 3.1 ถ้าสินค้าที่จ่ายออกไปอยู่ภายใต้กำหนดเวลาที่รับคืนได้คือ 7 วัน กิจการจะรับคืน สินค้ารายการดังกล่าว ตามกระบวนการที่ 3.2 จากนั้นจะทำการรวมรายละเอียดข้อมูลสินค้าที่รับคืนตามกระบวนการที่ 3.3 ส่งต่อไปยังระบบงานการจัดการสินค้าคงคลัง และส่วนหนึ่งจะบันทึก ลงในระบบการรับคืนสินค้า TD9 พร้อมจัดทำเป็นรายงานในกระบวนการที่ 3.4 เสนอด้วยทาง กิจการ ในขณะเดียวกันที่ลูกค้าเสนอขอคืนสินค้าจะมีการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าที่กระบวนการที่ 3.5 เพื่อส่งไปยังระบบงานระเบียนลูกค้า ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าก็จะทำการปรับ ปรุงข้อมูลในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงต่อไป

ภาพที่ 13 แสดงการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานการรับคืนสินค้า

4. ระบบค่าขนสินค้า

ในระบบของหน้าที่งานการขนสินค้าตามภาพที่ 14 เริ่มต้นจากการรับข้อมูลที่เกิดจากระบบงานการซื้อสินค้าและระบบงานการขายสินค้าว่าต้องการให้มีการขนสินค้าขึ้นหรือลงจากรถบรรทุกแล้วจึงจะไปตรวจสอบสถานะของคนงานที่ยังไม่ได้ทำงานจากระบบงานระบบนี้ยกเว้นคนงานมาทำการขนสินค้าขึ้นหรือลงจากรถบรรทุกแล้วแต่ว่าระบบงานใดมีเข้ามาก่อน ตามกระบวนการที่ 4.1 จากนั้นจะมีการส่งข้อมูลการขนสินค้าไปจัดทำรายงานค่าขนสินค้าประจำวันแยกตามรายชื่อคนงานที่กระบวนการ 4.2 เพื่อเสนอต่อเจ้าของกิจการให้เบิกจ่ายเงินในคนงานต่อไป

ภาพที่ 14 แสดงกระบวนการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบค่าขนสินค้า

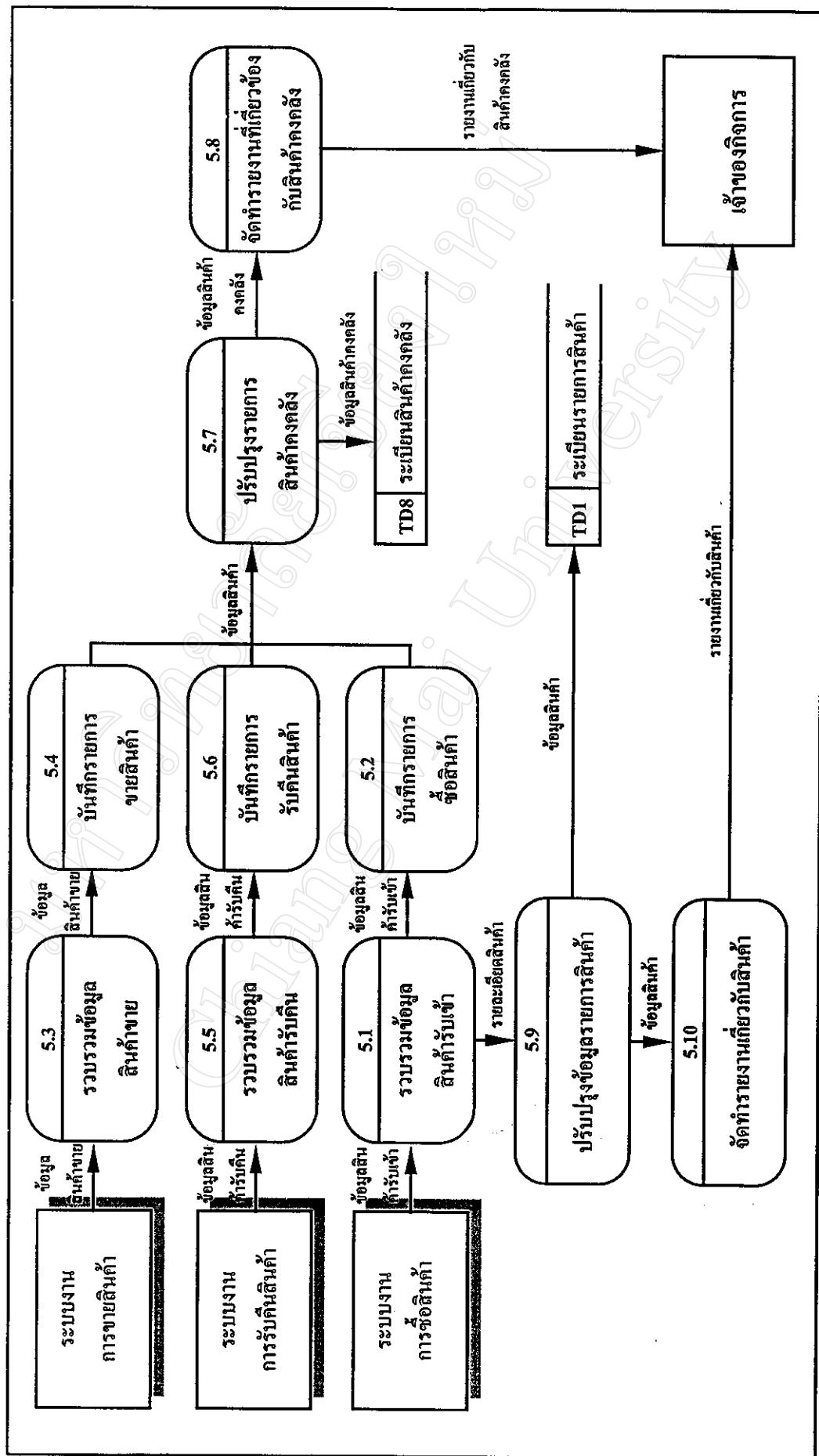
5. ระบบงานการจัดการสินค้าคงคลัง

จากภาพที่ 15 ระบบงานการจัดการสินค้าคงคลังจะเกี่ยวข้องกับการรับข้อมูลนำเข้าจากระบบงานการซื้อสินค้า ระบบงานการขายสินค้า และระบบงานการรับคืนสินค้า โดยริ่มต้นจากการรับข้อมูลจากระบบงานการซื้อสินค้า ซึ่งส่งข้อมูลสินค้ารับเข้า ได้แก่ รายละเอียดสินค้า จำนวนสินค้ารับเข้า และราคาต่อหน่วย โดยระบบจะรวมข้อมูลสินค้ารับเข้าที่กระบวนการ 5.1 ນับที่ก รายการซื้อสินค้าที่กระบวนการ 5.2 และนับที่รายละเอียดของสินค้าที่กระบวนการบันทึกปรับปรุงระเบียนสินค้าที่กระบวนการ 5.9 โดยจะเก็บข้อมูลของสินค้า ค่าใช้จ่ายของสินค้าขึ้นและลงจากรอบทุก ในระเบียนรายการสินค้า TD1 และจัดทำรายงานเกี่ยวกับสินค้าที่กระบวนการ 5.10 เพื่อนำเสนอเจ้าของกิจการ

ระบบงานการขายสินค้าจะส่งข้อมูลสินค้าที่ขาย ได้แก่ รายละเอียดสินค้า จำนวนที่ขาย และราคาขายต่อหน่วยมา แล้วระบบจะทำการรวมรวมข้อมูลสินค้าจ่ายออกตามกระบวนการ 5.3 มาบันทึกรายการขายสินค้าที่กระบวนการ 5.4

ระบบงานการรับคืนสินค้าจะส่งข้อมูลสินค้าที่รับคืน ได้แก่ รายละเอียดสินค้า จำนวนที่รับคืน และราคารับคืนต่อหน่วย แล้วระบบจะทำการรวมรวมข้อมูลสินค้าที่รับคืนตามกระบวนการ 5.5 มาบันทึกรายการรับคืนสินค้าที่กระบวนการ 5.6

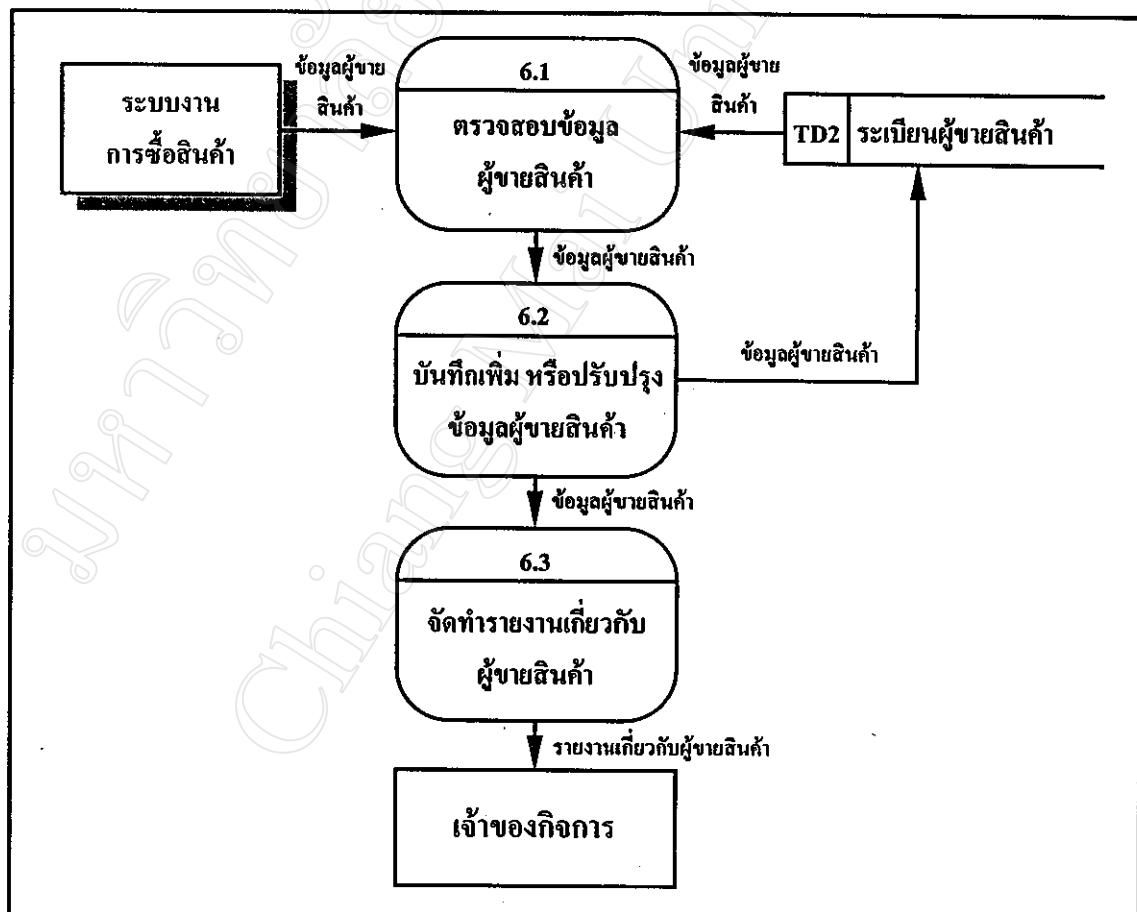
ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกการซื้อสินค้า ระบบงานการขายสินค้า และระบบงานการรับคืนสินค้า อันได้แก่ รายละเอียดสินค้า จำนวนสินค้า ราคาต่อหน่วย และข้อมูลอื่นๆ จะถูกนำไปปรับปรุงรายการสินค้าคงคลังที่กระบวนการ 5.7 และเก็บข้อมูลไว้ที่ระเบียนสินค้าที่มือญี่ TD8 ซึ่งผลที่ได้จากการปรับปรุงรายการสินค้าคงคลังจะนำไปจัดทำรายงานเกี่ยวกับสินค้าคงคลังที่กระบวนการจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงคลังตามกระบวนการ 5.8 เพื่อเสนอต่อเจ้าของกิจการต่อไป

ภาพที่ 15 แสดงกระบวนการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานการจัดการเรื่องไข้ด่าง

6. ระบบงานระเบียนผู้ขายสินค้า

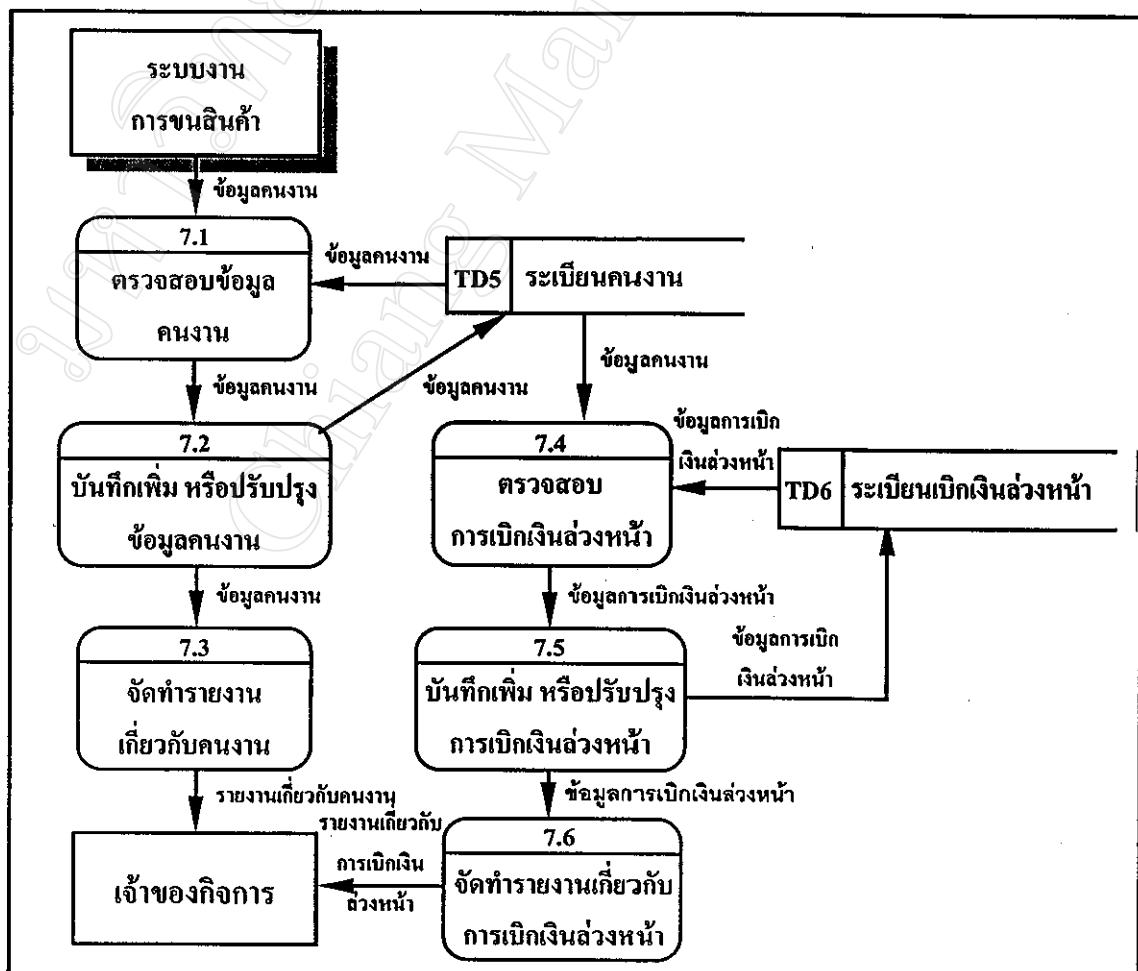
ในระบบงานระเบียนผู้ขายสินค้าตามภาพที่ 16 เริ่มต้นจากการรับข้อมูลที่เกิดจากระบบงานการซื้อสินค้า ในส่วนของข้อมูลของผู้ขายสินค้า อันประกอบด้วย ชื่อผู้ขายสินค้า ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์โทรศัพท์ และบันทึกเกี่ยวกับผู้ขายสินค้า โดยระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลผู้ขายสินค้าดังกล่าวจากกระบวนการระเบียนผู้ขายสินค้าที่กระบวนการที่ 6.1 แล้วทำการบันทึกเพิ่มรายละเอียดของผู้ขายสินค้า กรณีที่เป็นผู้ขายสินค้ารายใหม่ หรือปรับปรุงข้อมูลรายละเอียดของผู้ขายสินค้าในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้ขายสินค้าในกระบวนการที่ 6.2 ซึ่งการบันทึกเพิ่มหรือปรับปรุงข้อมูลผู้ขายสินค้าจะมีการเก็บข้อมูลไว้ที่ระเบียนผู้ขายสินค้า TD2 จากนั้นพนักงานจะทำการรวบรวมข้อมูลผู้ขายสินค้าที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปรายชื่อผู้ขายสินค้าที่กระบวนการ 6.3 แล้วจึงนำเสนอเจ้าของกิจการต่อไป

ภาพที่ 16 แสดงการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานระเบียนผู้ขายสินค้า

7. ระบบงานระเบียนคนงาน

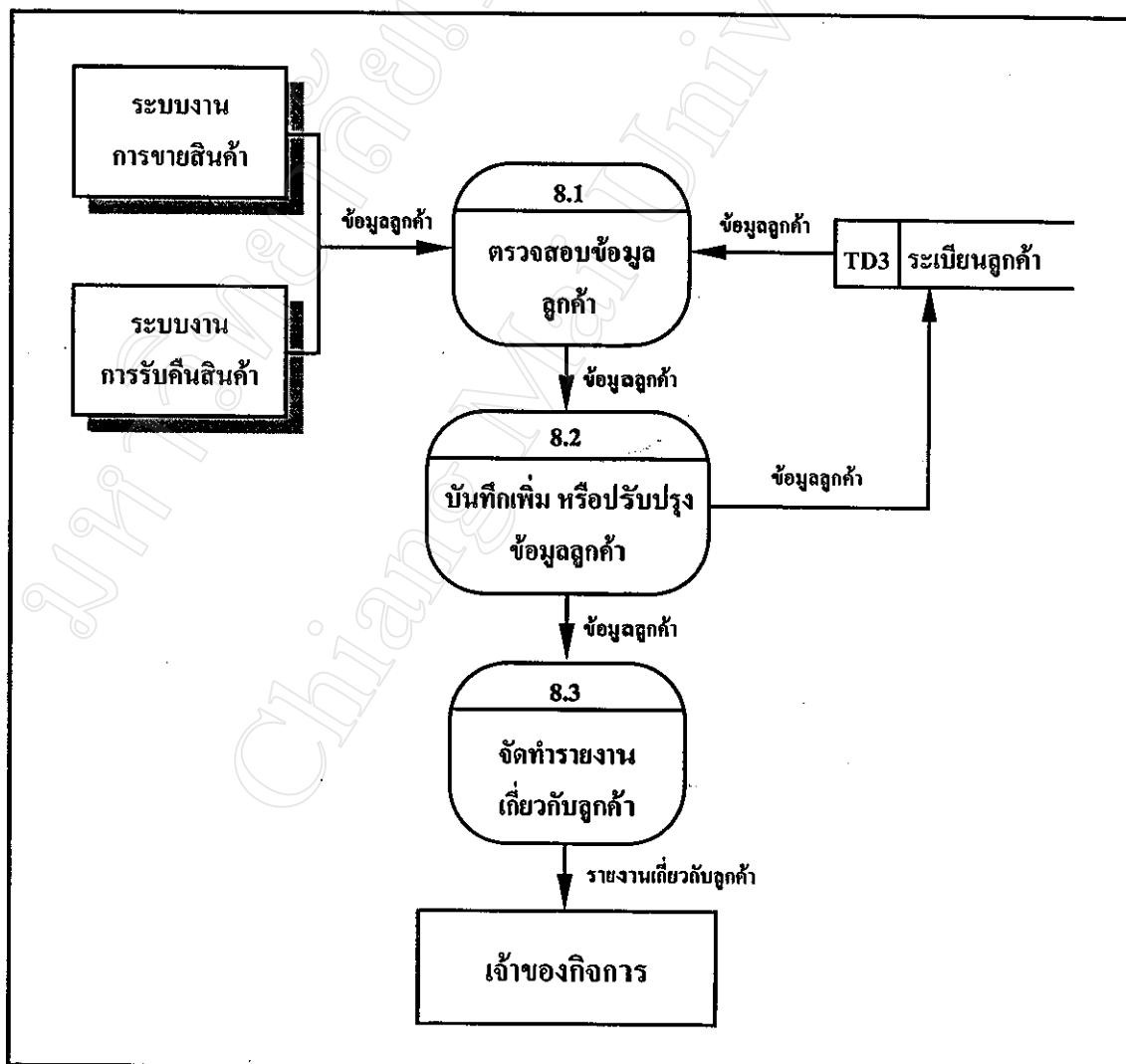
ในระบบงานระเบียนคนงาน ตามภาพที่ 17 เริ่มต้นจากการรับข้อมูลที่เกิดจากระบบงานการขนสินค้า โดยระบบจะมีการตรวจสอบสถานะของคนงานที่ยังไม่ได้ทำงาน และข้อมูลอื่น จากระบบงาน TD5 อันประกอบด้วย ชื่อเรียกคนงาน ชื่อจริง-นามสกุลจริง ที่อยู่ และบันทึกเกี่ยวกับคนงาน ที่กระบวนการ 7.1 ซึ่งหากข้อมูลเกี่ยวกับคนงานมีการเปลี่ยนแปลง ระบบจะทำการปรับปรุงข้อมูลคนงานที่มีการเปลี่ยนแปลงที่กระบวนการ 7.2 จากนั้นพนักงานจะทำการรวมรวมข้อมูลคนงานที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปรายชื่อคนงานที่กระบวนการ 7.3 และนำเสนอต่อเจ้าของกิจการ และในระหว่างที่คนงานยังทำงานกับกิจการอยู่ คนงานสามารถเบิกเงินล่วงหน้าได้ โดยระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลคนงานและประวัติการเบิกเงินล่วงหน้าของคนงานจากระบบเมียนการเบิกเงินล่วงหน้า TD6 ที่กระบวนการ 7.4 หากคนงานยังไม่ได้เบิกเงินล่วงหน้าในวันที่เบิกระบบจะทำการบันทึกการเบิกเงินล่วงหน้า หรือทำการปรับปรุงเพิ่มจำนวนเงินที่เบิกล่วงหน้าในวันต่อๆ ไป ที่กระบวนการ 7.5 จากนั้นพนักงานจะทำการรวมรวมข้อมูลการเบิกเงินล่วงหน้าที่บันทึกเพิ่มหรือปรับปรุงแล้ว มาจัดทำรายงานสรุปการเบิกเงินล่วงหน้าประจำวันที่กระบวนการ 7.6 เสนอต่อเจ้าของกิจการเพื่อหักออกจากค่าจ้างขั้นสินค้าประจำวันต่อไป

ภาพที่ 17 แสดงการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานระเบียนคนงาน

8. ระบบงานระเบียนลูกค้า

ในระบบงานระเบียนลูกค้า ตามภาพที่ 18 เริ่มต้นจากการรับข้อมูลที่เกิดจากระบบงานการขายสินค้า และระบบงานการรับคืนสินค้า ในส่วนของข้อมูลของลูกค้า อันประกอบด้วย ชื่อลูกค้า ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์โทรสาร และบันทึกเกี่ยวกับลูกค้า โดยระบบจะทำการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าดังกล่าวจากระบบระเบียนลูกค้าตามกระบวนการที่ 8.1 แล้วทำการบันทึกเพิ่มในกรณีที่เป็นลูกค้ารายใหม่ หรือปรับปรุงข้อมูลลูกค้าในกรณีที่ลูกค้ารายเดิมมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในกระบวนการที่ 8.2 ซึ่งการบันทึกเพิ่มหรือปรับปรุงข้อมูลลูกค้าจะมีการเก็บข้อมูลไว้ที่ระบบระเบียนลูกค้า TD3 จากนั้น พนักงานจะทำการรวบรวมข้อมูลลูกค้าที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อจัดทำเป็นรายงานสรุปรายชื่อลูกค้าที่กระบวนการ 8.3 แล้วนำเสนอต่อเจ้าของกิจการต่อไป

ภาพที่ 18 แสดงกระบวนการเคลื่อนที่ของข้อมูลภายในระบบงานระเบียนลูกค้า

การออกแบบเชิงกายภาพ (Physical Design)

จากขั้นตอนการออกแบบเชิงตรรกะ ซึ่งเป็นการออกแบบส่วนของแนวคิดของระบบ ในส่วนนี้จะกล่าวถึงการออกแบบเชิงกายภาพเพื่อให้ระบบสามารถทำงานและสื่อสารกับผู้ใช้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกิจกรรมดังๆ 2 กิจกรรม ดังนี้

1. การออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูล (Database Structure Design)
2. การออกแบบส่วนที่ติดต่อกับผู้ใช้ (Graphic User Interface Design)

1. การออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ออกแบบฐานข้อมูลโดยใช้แนวคิดระบบการจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ [Relational Database Management System (RDBMS)] เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลหลักของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น โดยฐานข้อมูลหลักของระบบจะประกอบไปด้วยตารางต่างๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

ระเบียนของข้อมูลรายการสินค้า ผู้ขายสินค้า และลูกค้า

- ◆ ตารางรายละเอียดสินค้า (Table: Product)
- ◆ ตารางรายละเอียดผู้ขายสินค้า (Table: Supplier)
- ◆ ตารางรายละเอียดลูกค้า (Table: Customer)

ระเบียนของข้อมูลคนงาน

- ◆ ตารางรายละเอียดคนงาน (Table: Worker)
- ◆ ตารางการเบิกเงินล่วงหน้าของคนงาน (Table: Over Draft)

ระเบียนของข้อมูลรายการซื้อ รายการขาย และรายการรับคืนสินค้า

- ◆ ตารางเอกสารการซื้อสินค้า (Table: Purchase Invoice)
- ◆ ตารางรายละเอียดการซื้อสินค้า (Table: Purchase Detail)
- ◆ ตารางรายละเอียดสินค้าคงคลัง (Table: Inventory Detail)
- ◆ ตารางเอกสารการขายสินค้า (Table: Sale Invoice)
- ◆ ตารางรายละเอียดการขายสินค้า (Table: Sale Detail)
- ◆ ตารางรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) จากการขายสินค้า (Table: Sale Profit Detail)
- ◆ ตารางเอกสารการรับคืนสินค้า (Table: Return Invoice)
- ◆ ตารางรายละเอียดการรับคืนสินค้า (Table: Return Detail)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดของสินค้า
UpRate	Number	ค่าจ้างต่อหน่วยจากการขนสินค้าขึ้นรถบรรทุก (บาท)
DownRate	Number	ค่าจ้างต่อหน่วยจากการขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (บาท)
ProductStatus	Text	สถานะของสินค้า
Quantity	Number	ปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในระบบ (ห่อน)

ตารางที่ 4 แสดงรายละเอียดตารางสินค้า (Table: Product)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
SupplierCode	Text	รหัสผู้ขายสินค้า
SupplierName	Text	ชื่อเรียกผู้ขายสินค้า
SupplierFirst	Text	ชื่อผู้ขายสินค้า
SupplierLast	Text	นามสกุลผู้ขายสินค้า
SupplierAdd	Text	ที่อยู่ของผู้ขายสินค้า
SupplierProv	Text	จังหวัดที่อยู่ของผู้ขายสินค้า
SupplierZip	Text	รหัสไปรษณีย์ที่อยู่ของผู้ขายสินค้า
SupplierTel	Text	เบอร์โทรศัพท์ของผู้ขายสินค้า
SupplierFax	Text	เบอร์โทรสารของผู้ขายสินค้า
SupplierNote	Text	บันทึกเกี่ยวกับผู้ขายสินค้า

ตารางที่ 5 แสดงรายละเอียดตารางผู้ขายสินค้า (Table: Supplier)

ชื่อเบตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
CustomerCode	Text	รหัสลูกค้า
CustomerName	Text	ชื่อลูกค้า
CustomerAdd	Text	ที่อยู่ของลูกค้า
CustomerAmp	Text	จังหวัดที่อยู่ของลูกค้า
CustomerProv	Text	จังหวัดที่อยู่ของลูกค้า
CustomerZip	Text	รหัสไปรษณีย์ที่อยู่ของลูกค้า
CustomerTel	Text	เบอร์โทรศัพท์ของลูกค้า
CustomerFax	Text	เบอร์สารของลูกค้า
CustomerNote	Text	บันทึกเกี่ยวกับลูกค้า

ตารางที่ 6 แสดงรายละเอียดตารางลูกค้า (Table: Customer)

ชื่อเบตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
WorkerCode	Text	รหัสคนงาน
WorkerName	Text	ชื่อเรียกคนงาน
WorkerID	Text	เลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของคนงาน
WorkerFirst	Text	ชื่อจริงของคนงาน
WorkerLast	Text	นามสกุลของคนงาน
WorkerAdd	Text	ที่อยู่ของคนงาน
WorkerBirth	Date/Time	วันเดือนปีเกิดของคนงาน
WorkerHire	Date/Time	วันเดือนปีที่เริ่ม上班งาน
WorkerStatus	Text	สถานะการทำงานของคนงาน
WorkerRetire	Text	สถานะการเข้าทำงานของคนงาน
WorkerNote	Text	บันทึกเกี่ยวกับคนงาน

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดตารางคนงาน (Table: Worker)

ชื่อเบตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
WorkerCode	Text	รหัสคนงาน
ODDate	Date/Time	วันที่เบิกเงินล่วงหน้า
ODTotal	Number	จำนวนเงินที่เบิกล่วงหน้า (บาท)

ตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดตารางการเบิกเงินล่วงหน้า (Table: Over Draft)

ชื่อเบตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
PurchaseID	Text	เลขที่เอกสารรับสินค้าเข้า
PurchaseDate	Date/Time	วันที่รับสินค้าเข้า
SupplierCode	Text	รหัสผู้ขายสินค้า
SupplierName	Text	ชื่อผู้ขายสินค้า
SumWorker	Number	จำนวนคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (คน)
WorkerDown1	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 1
WorkerDown2	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 2
WorkerDown3	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 3
WorkerDown4	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 4
WorkerDown5	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 5
WorkerDown6	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุกคนที่ 6

ตารางที่ 9 แสดงตารางเอกสารการซื้อสินค้า (Table: Purchase Invoice)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
PurchaseID	Text	เลขที่เอกสารรับสินค้าเข้า
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดสินค้า
ProductNum	Number	ปริมาณสินค้าที่รับเข้า (ท่อน)
ProductCPU	Number	ราคารับสินค้าเข้าต่อหน่วย (บาท)
ProductLotCost	Number	จำนวนเงินที่จ่ายค่าสินค้า (บาท)
DownRate	Number	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยจากการขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (บาท)
SumWorker	Number	จำนวนคนงานที่ขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (คน)
ProductWage	Number	ค่าใช้จ่ายจากการขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (บาท)
PersonWage	Number	ค่าใช้จ่ายต่อกันจากการขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (บาท)

ตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดตารางการซื้อสินค้า (Table: Purchase Detail)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
PurchaseID	Text	เลขที่เอกสารรับสินค้าเข้า
PurchaseDate	Date/Time	วันที่รับสินค้าเข้า
SupplierCode	Text	รหัสผู้ขายสินค้า
SupplierName	Text	ชื่อผู้ขายสินค้า
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดสินค้า
ProductNum	Number	ปริมาณสินค้าที่รับเข้า (ท่อน)
ProductCPU	Number	ราคารับสินค้าเข้าต่อหน่วย (บาท)
ProductLotCost	Number	จำนวนเงินที่จ่ายค่าสินค้า (บาท)
DownRate	Number	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยจากการขนสินค้าลงจากรถบรรทุก (บาท)

ตารางที่ 11 แสดงรายละเอียดตารางสินค้าคงคลัง (Table: Inventory Detail)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
SaleID	Text	เลขที่เอกสารจ่ายสินค้าออก
SaleDate	Date/Time	วันที่จ่ายสินค้าออก
CustomerCode	Text	รหัสลูกค้า
CustomerName	Text	ชื่อลูกค้า
TruckCost	Number	ค่าจ้างรถบรรทุกขนสินค้าออก (บาท)
SumWorker	Number	จำนวนคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุก (คน)
WorkerUp1	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 1
WorkerUp2	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 2
WorkerUp3	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 3
WorkerUp4	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 4
WorkerUp5	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 5
WorkerUp6	Text	รหัสคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุกคนที่ 6

ตารางที่ 12 แสดงตารางเอกสารการขายสินค้า (Table: Sale Invoice)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
SaleID	Text	เลขที่เอกสารจ่ายสินค้าออก
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดสินค้า
ProductNum	Number	ปริมาณสินค้าที่จ่ายออก (ห่อ)
ProductSPU	Number	ราคาขายสินค้าต่อหน่วย (บาท)
ProductLotSale	Number	จำนวนเงินที่ได้รับจากการขายสินค้า (บาท)
UpRate	Number	ค่าจ้างต่อหน่วยจากการขนสินค้าเข้าในรถบรรทุก (บาท)
SumWorker	Number	จำนวนคนงานที่ขนสินค้าเข้าในรถบรรทุก (คน)
ProductWage	Number	ค่าจ้างจากการขนสินค้าเข้าในรถบรรทุก (บาท)
PersonWage	Number	ค่าจ้างต่อคนจากการขนสินค้าเข้าในรถบรรทุก (บาท)
SaleInvoiceStatus	Text	สถานะรายการสินค้าที่จ่ายออก

ตารางที่ 13 แสดงรายละเอียดตารางการขายสินค้า (Table: Sale Detail)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
SaleID	Text	เลขที่เอกสารจ่ายสินค้าออก
PurchaseID	Text	เลขที่เอกสารรับสินค้าเข้า
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดสินค้า
ProductNum	Number	ปริมาณสินค้าจ่ายออกที่ตัดออกจากสินค้าคงคลัง (ห่อน)
ProductCPU	Number	ราคารับสินค้าเข้าต่อหน่วย (บาท)
ProductSPU	Number	ราคาขายสินค้าต่อหน่วย (บาท)
ProductWPU	Number	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยในการขนสินค้าเข้าและลงจากรถบรรทุก (บาท)
ProductPPU	Number	กำไรจากการขายสินค้าต่อหน่วย (บาท)
ProductProfit	Number	กำไรรวมจากการขายสินค้า (บาท)
UpRate	Number	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยจากการขนสินค้าเข้ารถบรรทุก (บาท)

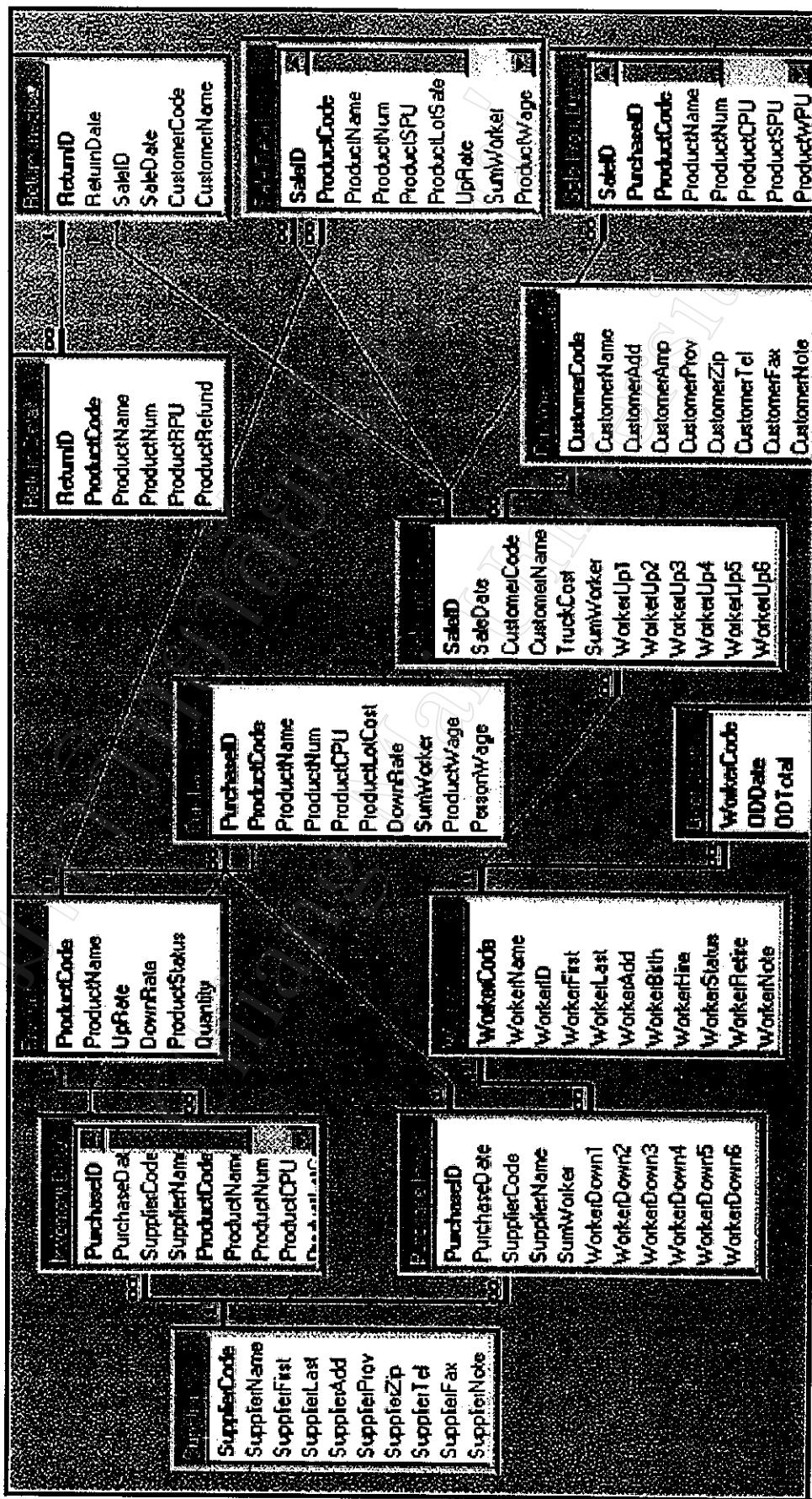
ตารางที่ 14 แสดงรายละเอียดตารางกำไร (ขาดทุน) จากการขายสินค้า (Table: Sale Profit Detail)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
ReturnID	Text	เลขที่เอกสารรับคืนสินค้า
ReturnDate	Date/Time	วันที่รับคืนสินค้า
SaleID	Text	เลขที่เอกสารจ่ายสินค้าออก
SaleDate	Date/Time	วันที่จ่ายสินค้าออก
CustomerCode	Text	รหัสลูกค้า
CustomerName	Text	ชื่อลูกค้า

ตารางที่ 15 แสดงตารางเอกสารการรับคืนสินค้า (Table: Return Invoice)

ชื่อเขตข้อมูล	ชนิดข้อมูล	คำอธิบาย
ReturnID	Text	เลขที่เอกสารรับคืนสินค้า
ProductCode	Text	รหัสสินค้า
ProductName	Text	รายละเอียดสินค้า
ProductNum	Number	ปริมาณสินค้าที่รับคืน (ท่อน)
ProductRPU	Number	ราคารับคืนสินค้าต่อหน่วย (บาท)
ProductRefund	Number	จำนวนเงินที่จ่ายคืนลูกค้า (บาท)

ตารางที่ 16 แสดงรายละเอียดตารางการรับคืนสินค้า (Table: Return Detail)

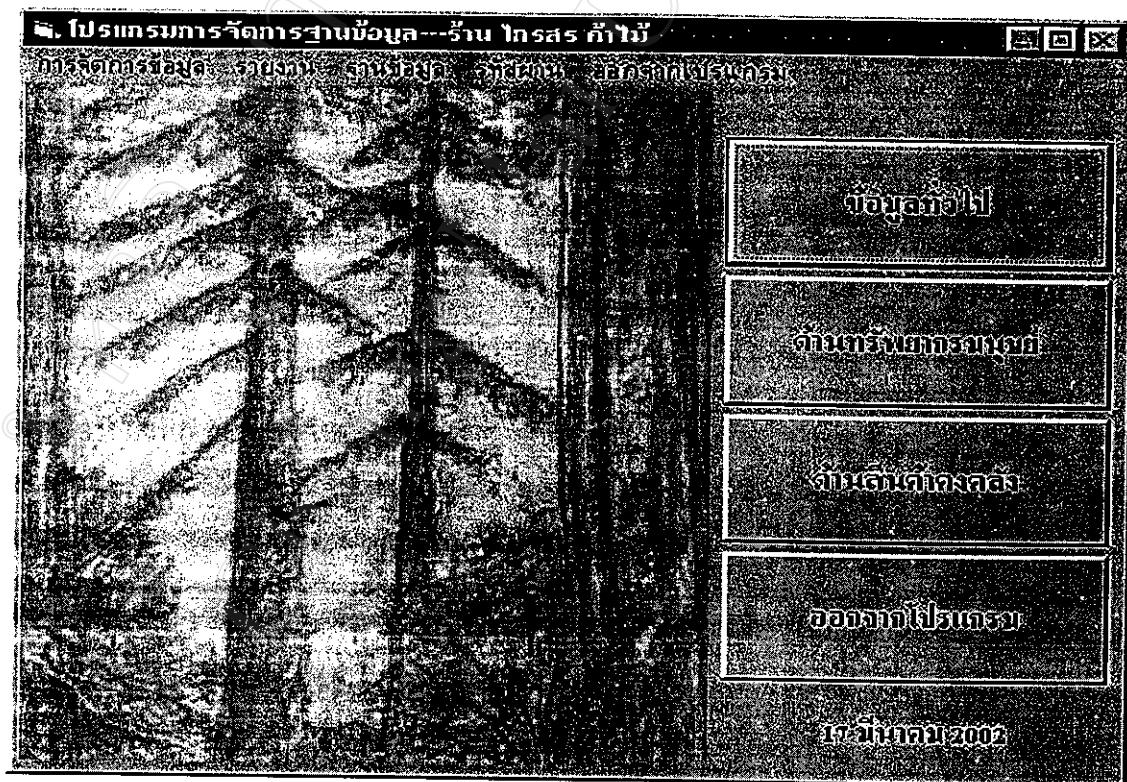

ภาพที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตารางต่างๆ ในระบบฐานข้อมูลเชิงลึกพื้นฐานของร้าน ไกรศรีภาน

2. การออกแบบส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ (Graphic User Interface Design)

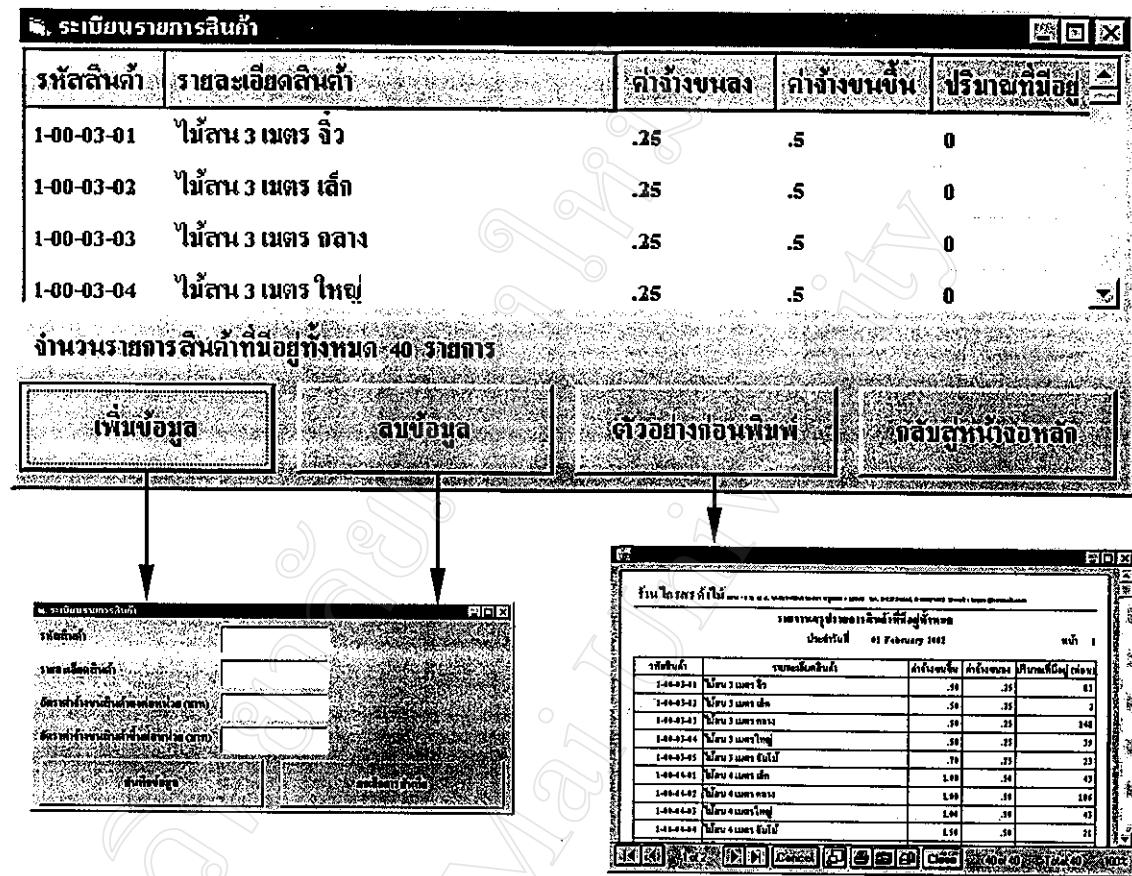
การออกแบบส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ เป็นการออกแบบโดยใช้แนวคิดการสร้างต้นแบบ (Prototyping Approach) ส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ จะประกอบไปด้วย ส่วนที่ติดต่อ กับผู้ใช้ทางภาพและทางรายงานที่พิมพ์ ออกแบบมาทางเครื่องพิมพ์ การออกแบบจะคำนึงถึงความสะดวกและความง่ายต่อการใช้งาน โดยการเสนอโครงร่างของส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ ในเรื่องต่างๆ เพื่อปรึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ หากมีส่วนใดที่ต้องการทำการแก้ไข ผู้ออกแบบจะทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไข และนำเสนอให้กับผู้ใช้ได้พิจารณาจนกว่าจะเกิดความพึงพอใจ ส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ ในแต่ละกระบวนการ มีดังต่อไปนี้

1. หน้าจอหลัก

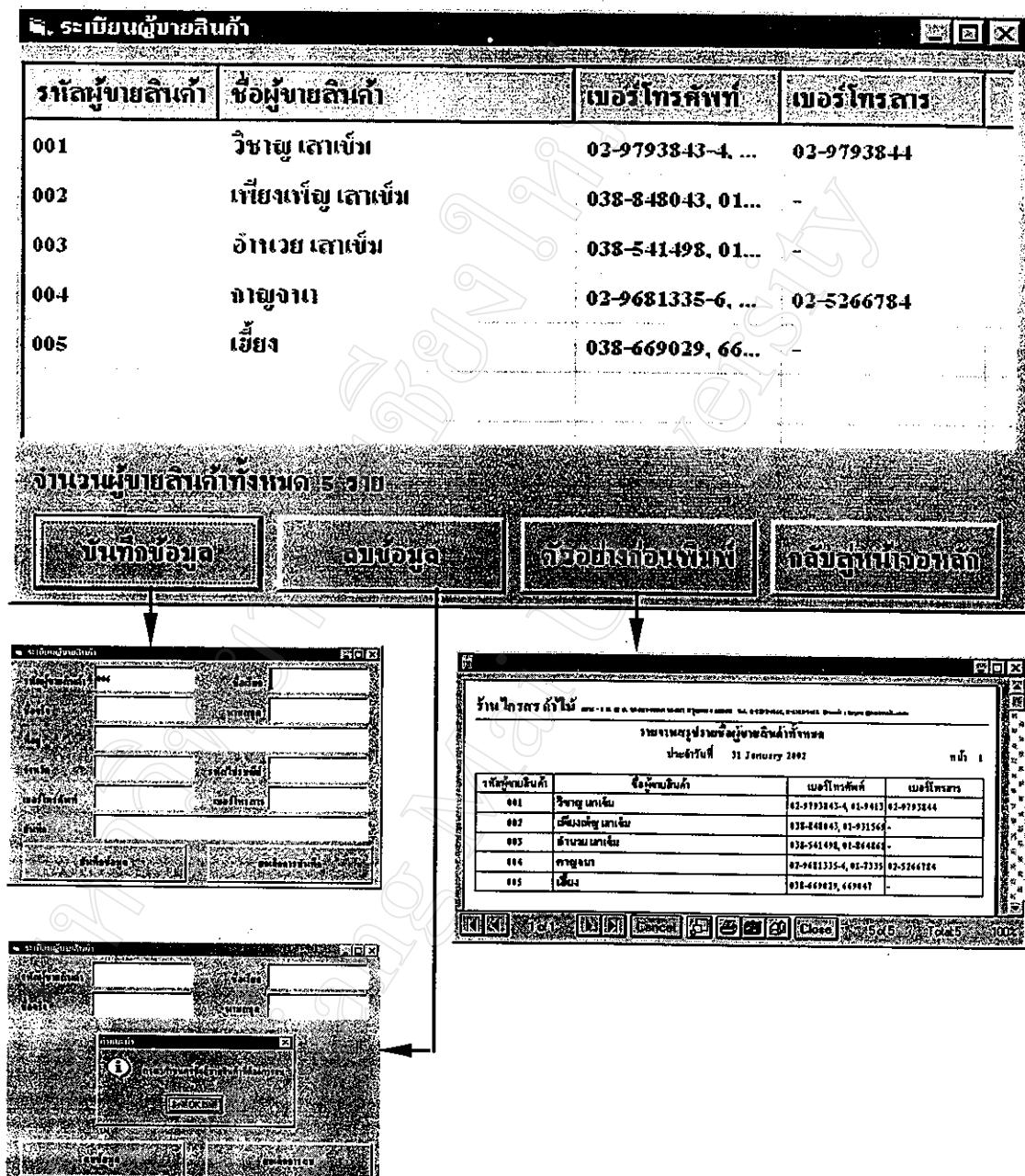
ภาพที่ 20 แสดงหน้าจอหลักเมื่อเข้าสู่โปรแกรม

2. รายการสินค้า

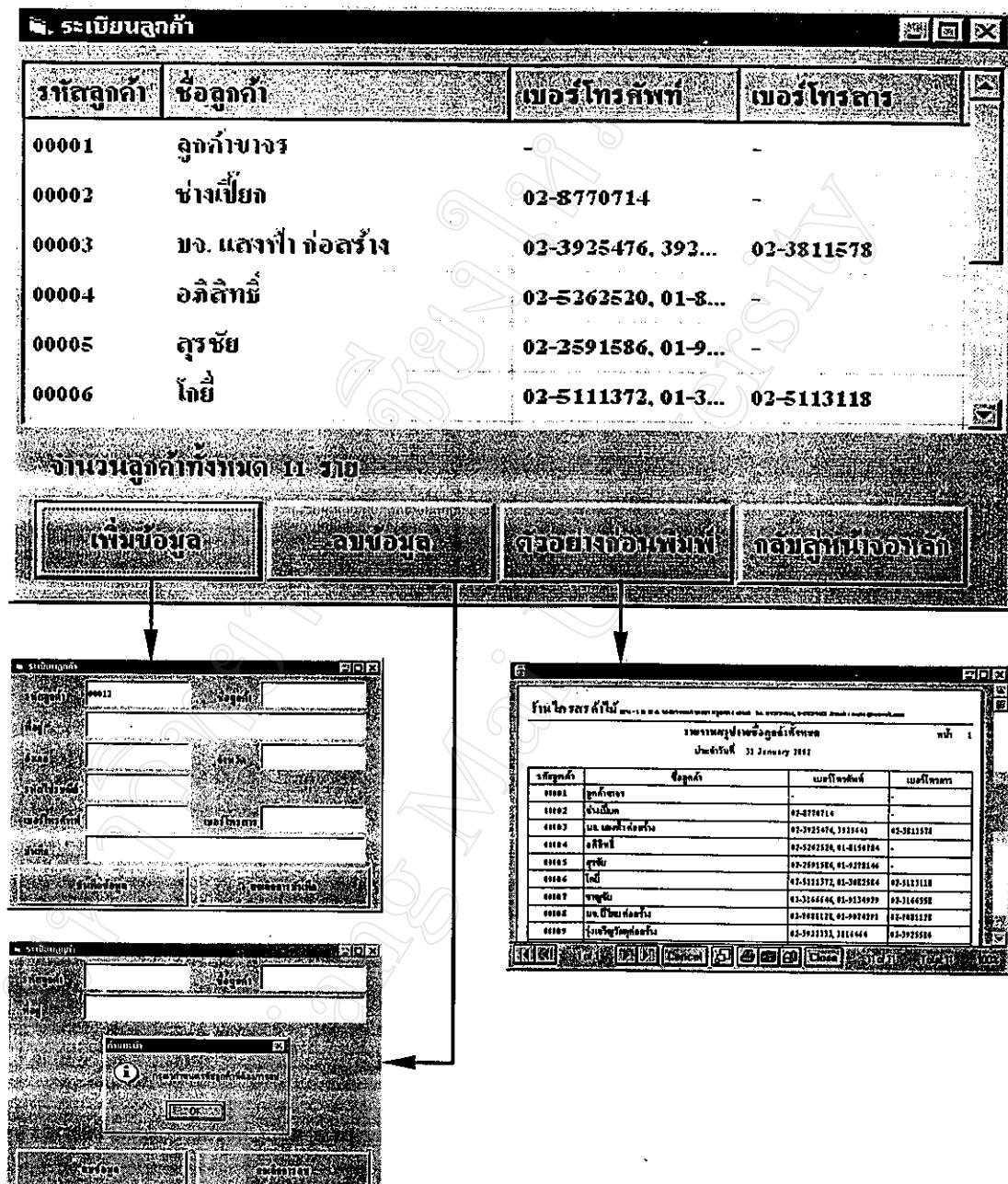
ภาพที่ 21 แสดงภาพรวมหน้าของจอร์เรนย์รายการสินค้า

3. ผู้ขายสินค้า

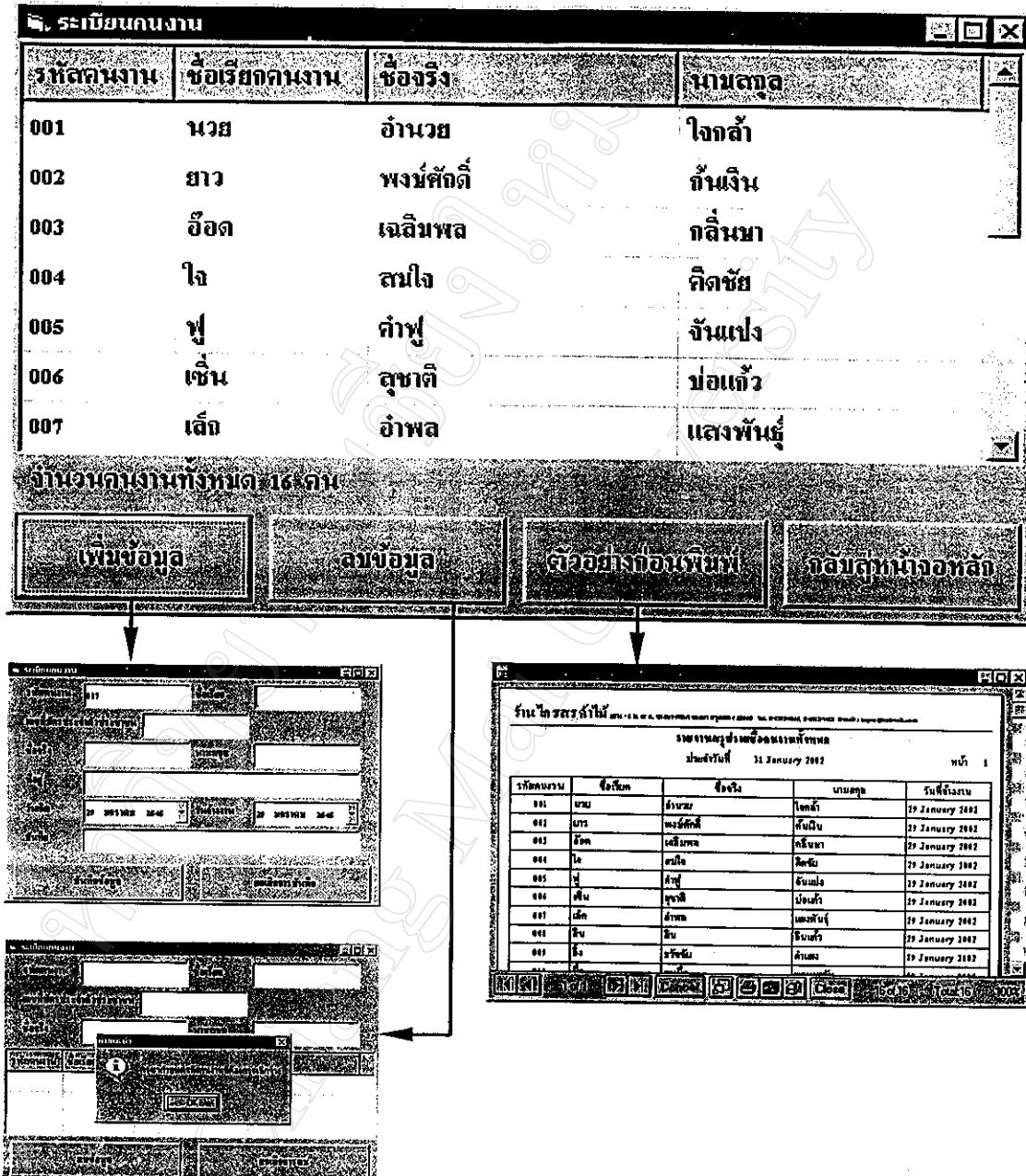
ภาพที่ 22 แสดงภาพรวมของหน้าจอระบบเบี้ยนผู้ขายสินค้า

4. ลูกค้า

ภาพที่ 23 แสดงภาพรวมของหน้าจอระบบลูกค้า

5. คณงาน

ภาพที่ 24 แสดงภาพรวมของหน้าจอระเบียนคณงาน

6. การเบิกเงินล่วงหน้า

รายการงาน	ชื่อเรียกงาน	จำนวน	นามสกุล
001	นวย	อ่านวย	ใจล้ำ
002	ยา	พวงน้ำตกตี	ล้ำใจ
003	ห้อง	เฉลิมพล	กลิ่นชา
004	ใจ	ตามใจ	คิดชัย

วันที่เบิกเงิน : 29 มกราคม 2545

รหัสงาน

ชื่อเรียก

จำนวน

จำนวนเงินที่เบิก

บันทึกขอรับ

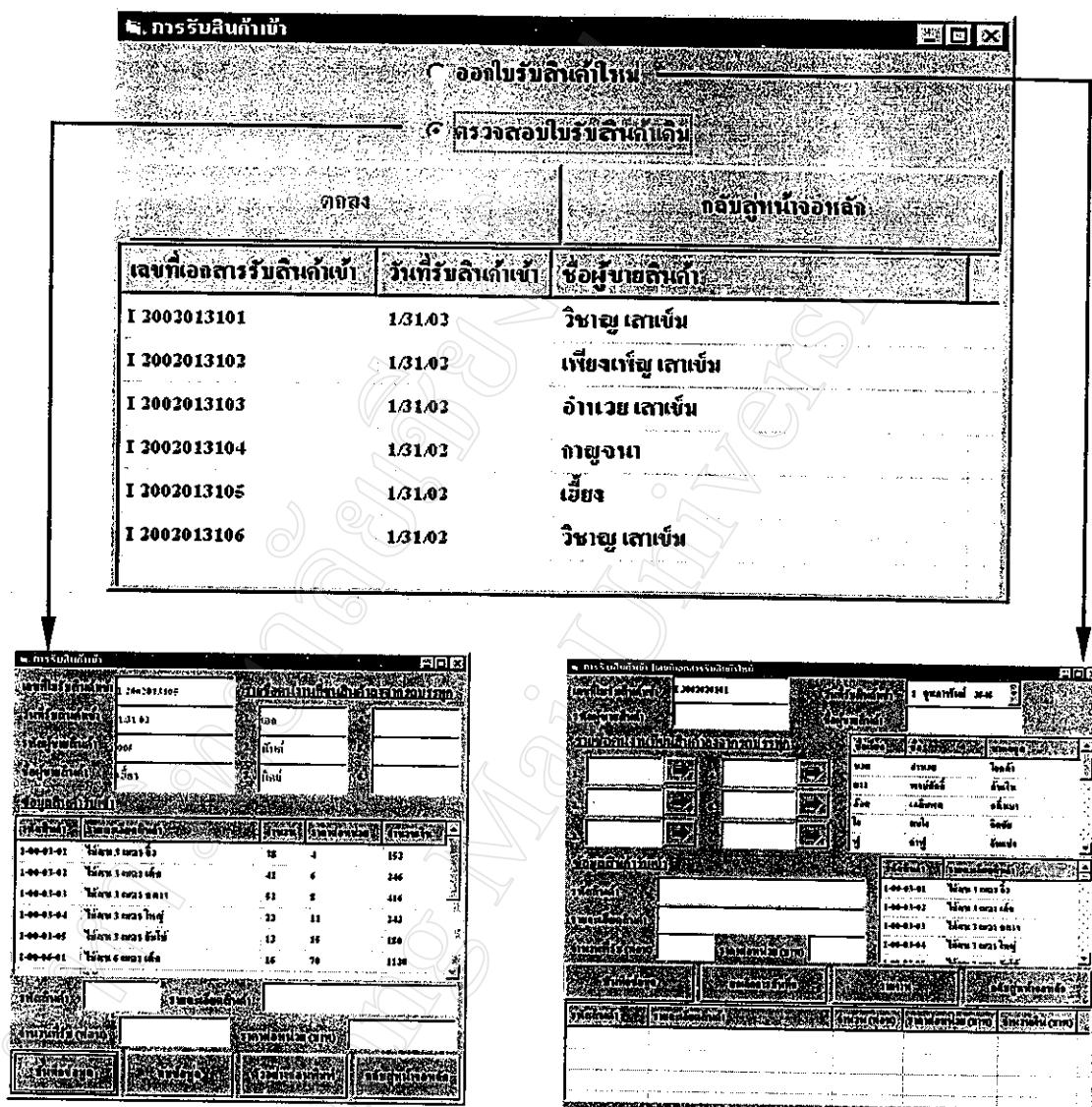
ฉบับย่อ

บันทึกดำเนินการ

รายการงาน	จำนวน	จำนวนเงินที่เบิก
001 นวย	200	200
002 ยา	200	200
003 ห้อง	200	200
004 ใจ	200	200

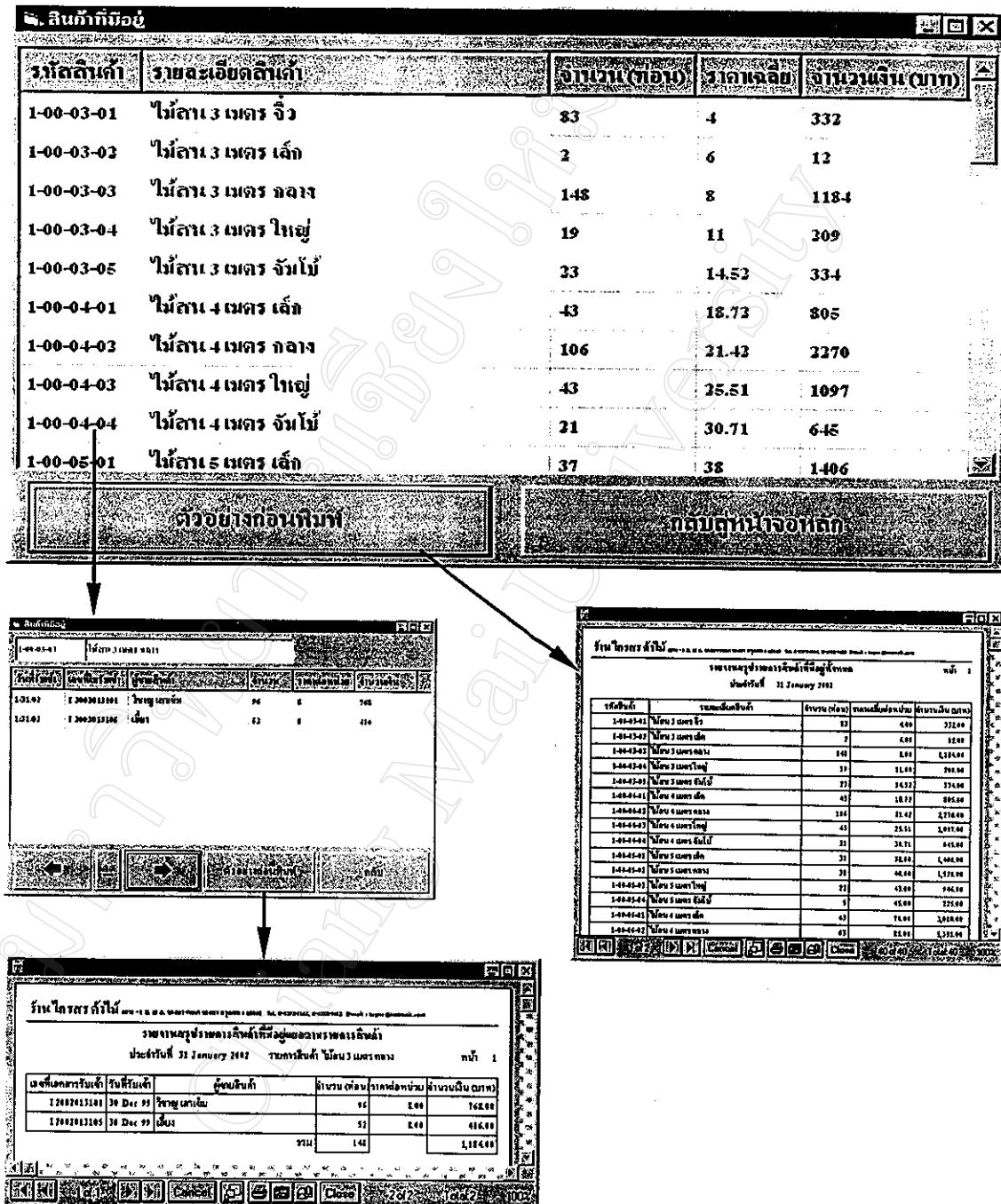
ภาพที่ 25 แสดงภาพรวมของหน้าจอการเบิกเงินล่วงหน้า

7. การรับสินค้าเข้า

ภาพที่ 26 แสดงภาพรวมของหน้าจอการรับสินค้าเข้า

8. สินค้าที่มีอยู่

ภาพที่ 27 แสดงภาพรวมของหน้าจอสินค้าที่มีอยู่

9. การจ่ายสินค้าออก

ชื่อสินค้า	หน่วย	จำนวน
น้ำยา	ลิตร	100
ยา	กระปุก	100
ธงชาติ	แผ่น	100

วันที่ขาย	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน
1-00-03-01	ไม่ทราบ	0
1-00-03-02	ไม่ทราบ	0
1-00-03-03	ไม่ทราบ	0

รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
น้ำยา	100	100.00
ยา	100	100.00
ธงชาติ	100	100.00

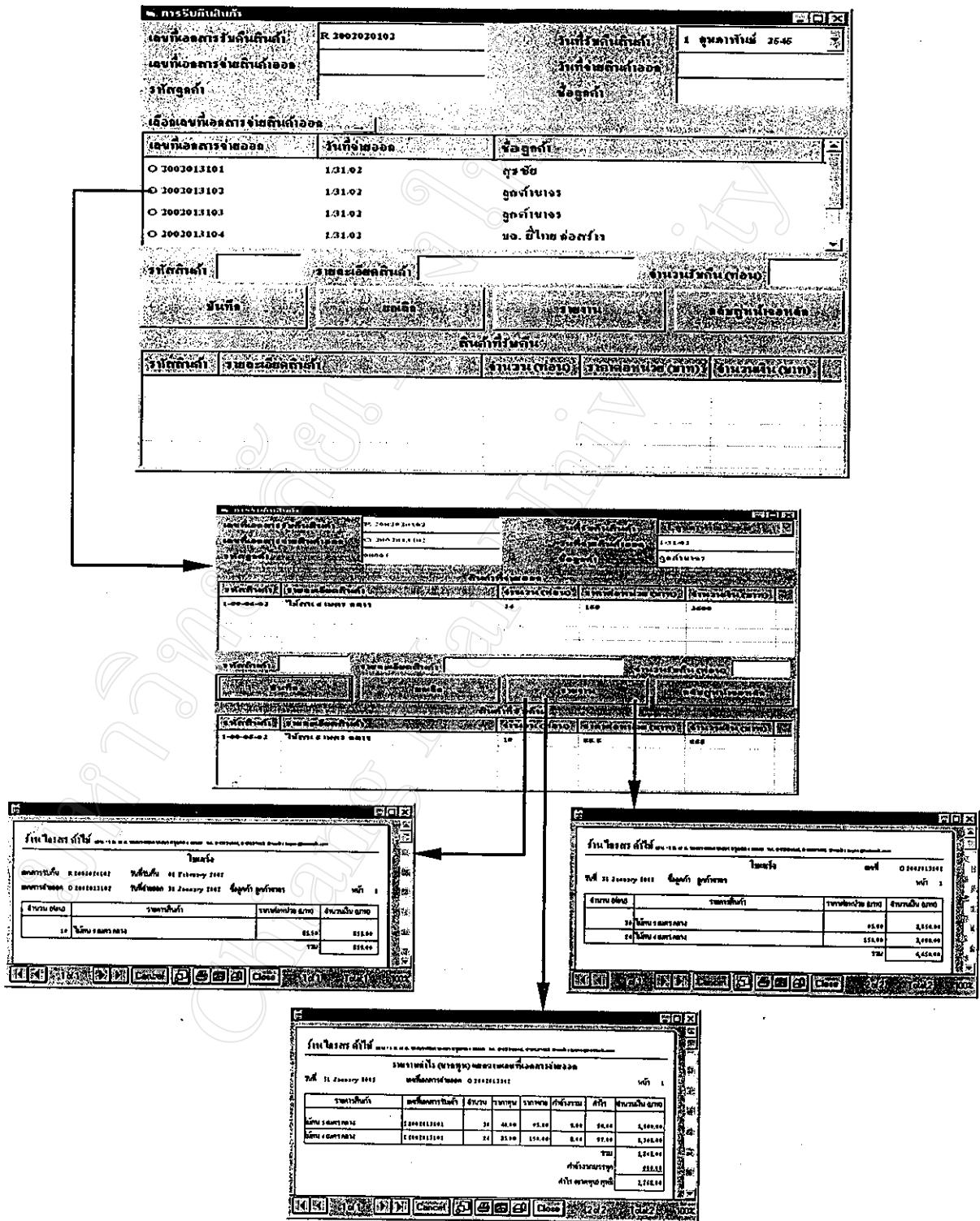
รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
น้ำยา	100	100.00
ยา	100	100.00
ธงชาติ	100	100.00

รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
น้ำยา	100	100.00
ยา	100	100.00
ธงชาติ	100	100.00

รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
น้ำยา	100	100.00
ยา	100	100.00
ธงชาติ	100	100.00

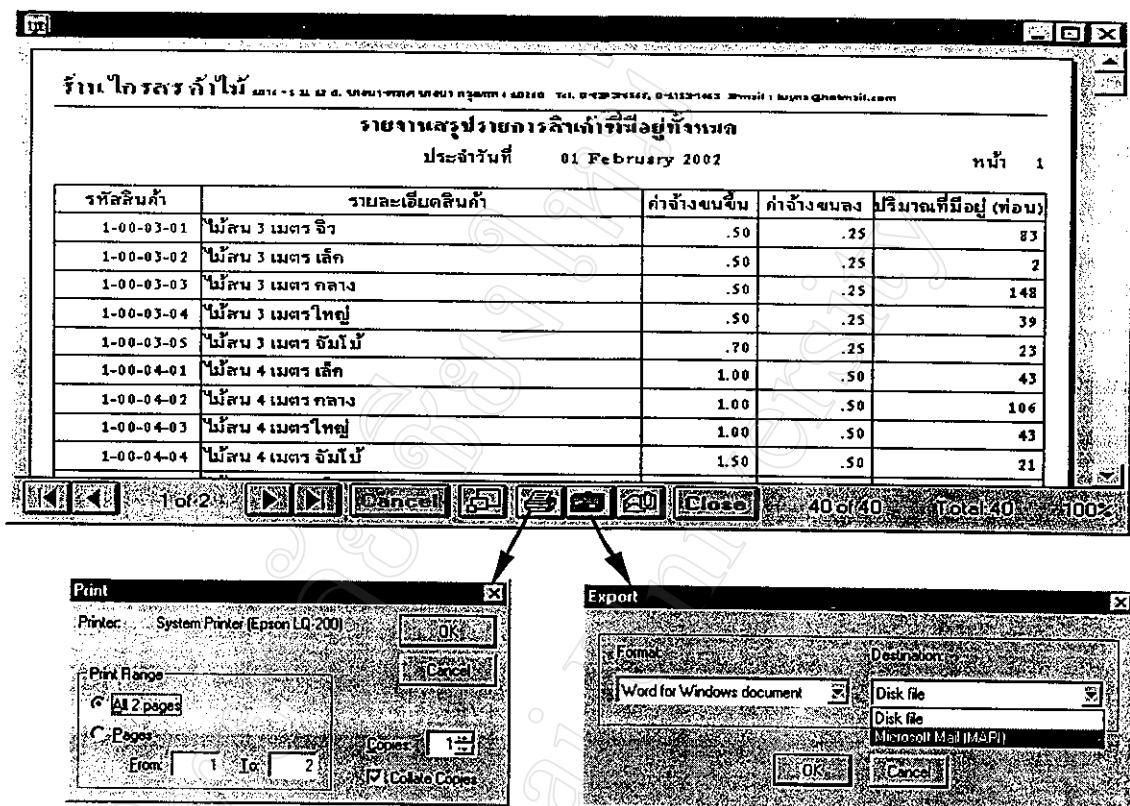
ภาพที่ 28 แสดงภาพรวมของหน้าจอการจ่ายสินค้าออก

10. การรับคืนสินค้า

ภาพที่ 29 แสดงภาพรวมของหน้าจอการรับคืนสินค้า

11. รายงาน

ภาพที่ 30 แสดงตัวอย่างหน้าจอรายงาน และโหมดล็อกบีอกซ์การทำงานของปุ่มต่างๆ

4. การพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software Development)

ผู้ศึกษาได้เลือกใช้โปรแกรมในโครงการซอฟต์แวร์ Access 97 (Microsoft Access 97) เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการด้านฐานข้อมูล และใช้โปรแกรมในโครงการฟ์วิชวลเบสิก (Microsoft Visual Basic 6) เข้ามาระบกอนในการออกแบบของภาพที่ใช้สำหรับติดต่อกับผู้ใช้ รวมทั้งการใช้เทคนิคการเขียนโปรแกรมเพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานให้กับตัวควบคุมต่างๆ ที่สร้างขึ้น และในส่วนของการประมวลผลของโปรแกรม ผู้พัฒนาระบบ ได้มีการเขียนคำสั่งเพื่อกำหนดวิธีการประมวลผลและการแสดงผล ไว้ล่วงหน้าให้กับโปรแกรม เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศตามที่แต่ละหน้าที่งานต้องการ เมื่อแต่ละหน้าที่งานมีการเรียกสารสนเทศที่ตนองต้องการ โปรแกรมจะทำการคัดเลือกข้อมูลนำเข้าซึ่งได้มีการบันทึกไว้ในระบบฐานข้อมูลที่มีคุณลักษณะตรงกับเกณฑ์ของข้อมูลที่ต้องการ ใช้ในการเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของสารสนเทศ เพื่อนำมาผ่านกระบวนการประมวลผล และนำเสนอในรูปแบบของรายงานให้กับผู้ใช้ต่อไป

5. การทดสอบระบบ (System Testing)

หลังจากทำการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ขึ้นมา จะมีการทดสอบการทำงานของโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อตัดสินว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมา นั้นสามารถให้ผลลัพธ์ที่ต้องการภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยผู้ศึกษาแบ่งการทดสอบออกเป็น 2 ระยะ คือ

การทดสอบโดยผู้พัฒนาระบบ

จากการทดสอบโปรแกรม ผู้พัฒนาระบบได้พบปัญหาที่เกิดขึ้น ในขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการเขียนคำสั่งควบคุมที่ผิดพลาดทำให้การทำงานเกิดการผิดพลาด เช่น การคำนวณยอดสินค้าคงเหลือ ไม่ถูกต้อง การแสดงรายงานไม่ถูกต้อง เป็นต้น เมื่อมีการตรวจสอบที่มาของปัญหาและทำการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ปัญหาต่างๆ ที่พบได้หมดไป ซึ่งโดยรวมแล้ว พนักงานโปรแกรมสามารถสนองตอบความต้องการของผู้ใช้งานต่างๆ ได้ถูกต้อง การประสานงานระหว่างฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปอย่างมีระเบียบและมีประสิทธิภาพ ไม่พบว่ามีข้อมูลสูญเสียจากการทำงานของโปรแกรม สามารถรายงานผลข้อมูลต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการของผู้พัฒนาโปรแกรม

การทดสอบโดยผู้ใช้งาน

จากการทดสอบเพื่อประเมินผลการใช้โปรแกรมของผู้ใช้ คือ พนักงานสำนักงาน สามารถสรุปได้ว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้สามารถทำงานได้ตรงกับความต้องการ ตั้งแต่ขั้นตอนการนำเข้าข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการแสดงผลเป็นรายงาน โปรแกรมสามารถแก้ไขปัญหาจากการทำงานในปัจจุบันคือ ลดการสูญเสียของข้อมูลและเอกสาร ได้ กระบวนการการทำงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถจะนำรายงานต่างๆ ไปวางแผนการดำเนินงานขององค์กร ได้ สำหรับปัญหาที่พบคือ การขาดทักษะด้านการใช้งานคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งาน โดยผู้ใช้ยังต้องปรับตัวเข้าระบบซึ่งต้องอาศัยเวลาเพื่อการการเรียนรู้และสร้างความคุ้นเคย นอกจากนี้ผู้ใช้ยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาษาของโปรแกรมในส่วนที่ติดต่อกันผู้ใช้ ซึ่งภายหลังจากการแก้ไขปัญหาเหล่านี้แล้ว ผู้ใช้สามารถใช้งานโปรแกรมได้ง่ายและสะดวกขึ้น

6. การนำระบบไปปฏิบัติ และประเมินผล (System Implementation and Evaluation)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้พัฒนาขึ้นมา มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่ซ้ำซ้อน มีการออกแบบส่วนติดต่อ กับผู้ใช้ที่เข้าใจง่าย เนื่องจากเป็นโปรแกรมที่ผู้ใช้พัฒนาขึ้นเอง จึงผู้ศึกษาเลือกใช้กลยุทธ์การติดตั้งแบบคู่ขนาน (Parallel Strategy) เพื่อให้ผู้ใช้คนอื่นแน่ใจว่าโปรแกรมจะทำงานได้ตรงตามความต้องการ และเพื่อให้เกิดความเสี่ยงจากการทำงานในระบบใหม่มีน้อยที่สุด

ภายหลังจากที่มีการติดตั้งโปรแกรมแล้ว ผู้ศึกษาได้มีการอบรมวิธีการใช้งานโปรแกรมให้แก่ผู้ใช้งานอย่างค่อนข้างและมีการให้คำแนะนำในระหว่างการใช้งาน เพื่อเป็นการทดสอบการยอมรับของผู้ใช้โปรแกรมจริง และเพื่อให้ผู้ใช้โปรแกรมเป็นผู้ประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมว่าตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ใช้หรือไม่